

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/41

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 7. lipnja 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o učincima provedbe Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije za 2023. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 97. stavka 1. Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije ("Narodne novine", broj 21/23), dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 6. lipnja 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branka Bačića i državne tajnike Dunju Magaš, Domagoja Orlića, mr. sc. Željka Uhlira i Sanju Bošnjak.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-14/02
URBROJ: 50301-05/14-24-2

Zagreb, 6. lipnja 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o učincima provedbe Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije za 2023. godinu

Na temelju članka 97. stavka 1. Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine”, broj 21/23.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o učincima provedbe Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije za 2023. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branka Bačića i državne tajnike Dunju Magaš, Domagoja Orlića, mr. sc. Željka Uhlira i Sanju Bošnjak.

 PREDSJEDNIK
mr. sc. **Andrej Plenković**

IZVJEŠĆE O UČINCIMA PROVEDBE
ZAKONA O OBNOVI ZGRADA OŠTEĆENIH POTRESOM NA PODRUČJU
GRADA ZAGREBA, KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE, ZAGREBAČKE
ŽUPANIJE, SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE I KARLOVAČKE ŽUPANIJE
ZA 2023. GODINU

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. ZAKONODAVNI OKVIR	3
3. OBNOVA	9
3.1. PROVEDBENI AKTI	10
3.2. PROVEDBA OBNOVE	14
3.2.1. Nekonstrukcijska obnova	14
3.2.2. Konstrukcijska obnova	17
3.2.3. Uklanjanje i gradnja obiteljskih kuća	20
3.2.4. Zbirni pregled novčanih pomoći za obnovu	23
3.2.5. Postupci nabave	26
4. STAMBENO ZBRINJAVANJE	29
4.1. Stambeno zbrinjavanje sredstvima OPKK 2014. – 2020.	30
4.2. Stambeno zbrinjavanje putem APN-a	32
4.3. Stambeno zbrinjavanje u nekretninama u vlasništvu RH	33
4.4. Financiranje najamnina zamjenskog smještaja i režijskih troškova	34
4.5. Nabava mobilnih visoko energetski učinkovitih kuća	34
4.6. Gradnja drvenih kuća u svrhu proširenja kapaciteta domova za starije	35
4.7. Stambeno zbrinjavanje – stanje na dan 31. prosinca 2023.	35
5. FINANCIRANJE PROVEDBE ZAKONA	36
6. EUROPSKI I MEĐUNARODNI IZVORI FINANCIRANJA	38
6.1. Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.	38
6.2. Fond solidarnosti Europske unije (FSEU)	38
6.3. Nacionalni program oporavka i otpornosti (NPOO)	42
6.4. Zajam Svjetske banke	42
7. ANALIZA UČINAKA I STANJA	46
8. ZAKLJUČAK	48

1. UVOD

Republiku Hrvatsku su tijekom 2020. godine pogodila dva razorna potresa kojima je oštećen veliki broj javnih i privatnih zgrada te je prouzročena velika materijalna šteta. Oštećeno je 69.000 građevina, a inicijalna šteta procijenjena je na 17 milijardi eura.

Potres u Zagrebu (u daljnjem tekstu: zagrebački potres) i okolici dogodio se 22. ožujka 2020. u 6 sati i 24 minute magnitude $M=5,5$ po Richteru, te idući u 7 sati i 1 minutu magnitude $M=5,0$ po Richteru, a seizmička aktivnost u široj okolici grada nastavila se tako da je do 31. prosinca 2022. Seizmološka služba, pri Geofizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zabilježila na području Grada Zagreba 3.925 potresa.

Republiku Hrvatsku su 28. i 29. prosinca 2020. pogodili novi snažni potresi, od kojih je najjači bio magnitude $M=6,2$ po Richteru s epicentrom kod Grada Petrinje (u daljnjem tekstu: petrinjski potres). Potres se osjetio diljem Hrvatske i u okolnim zemljama, a najveći intenzitet procijenjen je na VIII – IX (osam do devet) stupnjeva EMS ljestvice. Do kraja 2022. godine, u petrinjskoj seriji potresa zabilježeno je 22.513 potresa. Na prijedlog ministra unutarnjih poslova i nakon analiziranja stanja na terenu, Vlada Republike Hrvatske je proglasila katastrofu uzrokovanu potresom za područje Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije. Istovremeno, petrinjski potres izazvao je dodatnu štetu na već postojećim oštećenjima nastalim na području zagrebačkog potresa.

Obnova pogođenih područja do veljače 2023. godine, provodila se temeljem Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije („Narodne novine“, br. 102/20., 10/21. i 117/21.). Sukladno navedenom Zakonu, obnovu su provodili Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, te Fond za obnovu Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije kao i potresom pogođene županije odnosno Grad Zagreb.

Hrvatski sabor je u veljači 2023. godine donio novi Zakon o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 21/23.) (u daljnjem tekstu: Zakon o obnovi) kojim su Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje te Fond za obnovu Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije integrirani u jedno tijelo Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine čime je nadležnost nad provedbom obnove objedinjena u jednom tijelu.

Novim Zakonom o obnovi propisano je da Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru izvješće o učincima provedbe ovoga Zakona dva puta godišnje.

Uz provedbu obnove privatne imovine koja se financira iz nacionalnih izvora, u prvoj polovici 2023. godine prioritet Vlade Republike Hrvatske bila je provedba projekata financiranih iz

Fonda solidarnosti Europske unije (u daljnjem tekstu: FSEU). Zahvaljujući intenzivnim naporima Vlade Republike Hrvatske, nadležnih ministarstava, županija i Grada Zagreba kao i čitave stručne operative: projektanata, nadzornih inženjera i izvođača, sva osigurana sredstva za obnovu iz FSEU u iznosu od 1,003 milijarde eura u cijelosti su iskorištena.

Druga polovica 2023. godine uz pojačanu dinamiku obnove nakon potresa obilježena je stambenim zbrinjavanjem potresom pogođenog stanovništva. Zatvorena su sva klasična kontejnerska naselja na Banovini te je omogućen kvalitetniji i primjereniji smještaj svim sugrađanima čiji domovi još nisu obnovljeni. Zamjenski smještaj osiguran je kroz 11 modela stambenog zbrinjavanja u skladu s Programom stambenog zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica na području zagrebačkog i petrinjskog potresa koji je donijela Vlada Republike Hrvatske u veljači 2023. godine.

Zahvaljujući izmjenama zakonskog okvira, proces obnove je strukturiran, zakonski, financijski i operativno. Dinamika obnove privatne imovine značajno se ubrzala, a dovršeni su i brojni projekti obnove javnih zgrada te prometne i komunalne infrastrukture.

U svrhu potpunog informiranja o poslije potresnoj obnovi, u izvješće su uvršteni i podaci o Ugovoru o zajmu s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. u dijelu koji se odnosi na sveobuhvatnu obnovu višestambenih zgrada i zgrada javnog sektora oštećenih u potresu te obnova financirana sredstvima Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

Hrvatski sabor je u veljači 2023. godine donio novi Zakon o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 21/23., u daljnjem tekstu: Zakon o obnovi).

Novim Zakonom o obnovi objedinjena su sva tijela koja provode obnovu u Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Rekonstruiran je model obnove i poboljšan model samoobnove tako da se građanima odmah osiguravaju sva potrebna sredstva za obnovu odnosno gradnju zamjenske kuće te im se ista isplaćuju unaprijed. Također, proširen je krug korisnika obnove na srodnike, smanjena je dokumentacija u postupku utvrđivanja činjeničnog stanja, a time i broj sudionika u procesu obnove te je uvedena mogućnost gradnje novih višestambenih zgrada te kupnja nekretnina, kao i korištenje državnih stanova.

Radi ubrzanja i pojednostavljenja obnove novim se Zakonom o obnovi ukida izrada elaborata ocjene postojećeg stanja građevinske konstrukcije kod obnove obiteljskih kuća, obveza izrade projekta uklanjanja za slobodnostojeće obiteljske kuće, tehničko-financijska kontrola projekta te potreba ishoda posebnih konzervatorskih uvjeta za konstrukcijsku obnovu zgrada unutar kulturno-povijesne cjeline koje nisu pojedinačno kulturno dobro.

Istovremeno, kroz novi zakonski okvir uveden je model zamjene prava vlasništva umjesto obnove i izgradnje zamjenskih kuća te je proširen krug osoba s pravom na obnovu na braću i sestre vlasnika, odnosno bračnog/izvanbračnog druga, životnog partnera, odnosno neformalnog životnog partnera vlasnikovog srodnika.

Za potrebe provedbe postupaka iz novog Zakona o obnovi proširuju se dokazna sredstva kojima podnositelj zahtjeva dokazuje pravo vlasništva, a koja se razlikuju od uobičajenih načina dokazivanja. Dodatna dokazna sredstva su uvedena radi ubrzanja i pojednostavljenja postupka odlučivanja o obnovi uz napomenu da rješenje o obnovi i rješenje o novčanoj pomoći nemaju pravnog učinka na pravo vlasništva i druga stvarna prava na obnovljenoj nekretnini.

Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama dana je ovlast za gradnju višestambenih zgrada i stjecanje nekretnina za privremeni smještaj.

Uvedena je novčana pomoć građanima za uklanjanje uništenih zgrada, uključujući i pomoćne, gospodarske i ostale uništene zgrade, novčana pomoć za troškove izrade projekta, te mogućnost gradnje zamjenske obiteljske kuće u slučaju u kojem se utvrdi da popravak konstrukcije nije opravdan zbog klizišta i promjena temeljnih karakteristika tla. Ujedno, uvedena je mogućnost uklanjanja i onih kuća koje su dobile odluku o konstrukcijskoj obnovi, a imaju ponudu donatora za gradnju zamjenske obiteljske kuće. U tom slučaju država uklanja postojeću kuću i priprema teren za gradnju zamjenske obiteljske kuće.

Također, Zakonom o obnovi predviđa se stambeno zbrinjavanje pogođenih osoba davanjem u vlasništvo kuće ili stana umjesto obnove ili izgradnje zamjenske obiteljske kuće.

Uvodi se učinkovitija i prikladnija javna nabava po geografskim cjelinama i blokovskim rješenjima i skraćivanje rokova za izradu projektne dokumentacije i provedbu revizije.

Najviše cijene usluga i radova utvrđuje tijelo kojeg je odlukom odredila Vlada Republike Hrvatske a to je Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Transparentnost i vidljivost procesa obnove ojačana je izradom cjelovite GIS - aplikacije područja obuhvaćenog potresom.

Novim Zakonom o obnovi poboljšana je i model dodjele novčane pomoći tzv. samoobnova. Zainteresiranom građaninu čija je kuća oštećena u potresu i koji provodi konstrukcijsku obnovu ili gradi novu zamjensku kuću, onog trenutka kad dobije rješenje Ministarstva na temelju izrađenog nalaza, država na njegov poseban račun u komercijalnoj banci uplaćuje cjelokupni iznos potrebnog novca za obnovu ili izgradnju nove kuće, a u skladu s iznosima predviđenima za veličinu zamjenske kuće ili za projekt konstrukcijske obnove. Dodatno, za poslove vođenja obnove isplaćuje se naknada za koordinaciju samoobnove.

Za potrebe provedbe postupaka iz novog Zakona o obnovi proširuju se dokazna sredstva kojima podnositelj zahtjeva dokazuje pravo vlasništva, a koja se razlikuju od uobičajenih načina dokazivanja. Dodatna dokazna sredstva su uvedena radi ubrzanja i pojednostavljenja postupka odlučivanja o obnovi uz napomenu da rješenje o obnovi i rješenje o novčanoj pomoći nemaju pravnog učinka na pravo vlasništva i druga stvarna prava na obnovljenoj nekretnini.

Cilj novog zakonodavnog okvira uz ubrzanje dinamike obnove ujedno je i revitalizacija područja pogođenih potresom te pomoć građanima u njihovom stambenom zbrinjavanju.

Istovremeno, radi objedinjavanja državnih tijela nadležnih za obnovu, donesen je Zakon o izmjenama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 21/23.) kojim je Središnji državni ured prestao s radom te je njihove poslove i službenike preuzelo Ministarstvo.

Temeljem predmetnog Zakona, Vlada Republike Hrvatske je 9. ožujka 2023. donijela Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine („Narodne novine“, broj 28/23.) kojom se uredilo unutarnje ustrojstvo, nazivi i djelokrug upravnih organizacija i ustrojstvenih jedinica, način upravljanja, okvirni broj potrebnih državnih službenika i namještenika, način planiranja poslova kao i druga pitanja od osobitog značaja za rad Ministarstva. Sistematizacija radnih mjesta uređena je Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Uz donošenje nove sistematizacije, Ministarstvo je pokrenulo obnovu vlastitih zgrada te je bilo nužno osigurati kontinuiran i nesmetan rad službenika.

S ciljem kvalitetnije provedbe Zakona o obnovi donesen je podzakonski akt, novi Program mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 28/23.) (dalje: Program mjera) kojim se detaljno razrađuje postupanje po podnesenim zahtjevima za obnovu.

Predmetnim Programom mjera pojednostavljuje se postupak odlučivanja na način da se rješenje o obnovi odnosno o novčanoj pomoći donosi nakon izrade nalaza za razliku od ranijeg postupka kada se prethodno utvrđivalo pravo na obnovu pa tek tada izrađivao nalaz, što je nerijetko produživalo sam proces utvrđivanja činjeničnog stanja.

Uz ubrzanje procesa obnove naglasak je stavljen i na stambeno zbrinjavanje stanovništva potresom pogođenih područja, a koji borave u mobilnim stambenim jedinicama (kontejnerima) kako bi im se osigurao adekvatan zamjenski smještaj do obnove njihovih domova.

Vlada Republike Hrvatske je 8. veljače 2023. prihvatila informaciju o donošenju Programa zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije. Programom se utvrđuje status svih korisnika mobilnih stambenih jedinica te modeli njihovog zbrinjavanja kao i uspostava dinamičkog plana obnove njihovih domova koji predstavljaju prioritet u rješavanju zahtjeva za obnovom.

Vlada Republike Hrvatske je u 2023. godini donijela niz dodatnih odluka kojima se olakšavaju troškovi života stanovnika Banovine, pa su tako odlukama Vlade osigurane subvencije za toplinsku i električnu energiju, besplatan prijevoz vlakom, uz besplatnu vožnju autocestom, a jednako tako i otpisivanje potraživanja kada je riječ o pristojbama. Uvedene su subvencije za režijske troškove, a sufinancira se najamnina i trajnog i privremenog smještaja.

Na sjednici 16. veljače 2023. donijeta je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o dodjeli jednokratne novčane pomoći osobama u privremenom smještaju stradalim u potresu. Tom odlukom dodijeljeno je (pored već dodijeljenih 1.990.842,13 eura) 343.885,69 eura pomoći za stambeno zbrinjavanje.

Na sjednici 2. ožujka 2023. donijeta je Odluka o sufinanciranju troškova režija za privremeno stambeno zbrinjavanje prema Programu zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 26/23.). Navedenom Odlukom financiraju se troškovi režija osoba u privremenom smještaju najviše do 160,00 eura mjesečno. Na istoj sjednici donijeta je Odluka o načinu plaćanja i visini zajedničke pričuve za zgrade oštećene potresom na području Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 26/23.).

Pored navedenoga, temeljem novoga Zakona o obnovi, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. ožujka 2023. donijela Uredbu o postupcima koji prethode sklapanju pravnih

poslova u svrhu stjecanja prava vlasništva Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama („Narodne novine“, broj 28/23.) te je na sjednici održanoj 2. ožujka 2023., također donijeta i Odluka o određivanju tijela koje utvrđuje najviše cijene usluga, radova i građevnih proizvoda koje se mogu prihvatiti za isplatu novčanih pomoći prema Zakonu o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 26/23.).

Nadalje, na sjednici 16. ožujka 2023. donijeta je Odluka o dodjeli jednokratne novčane pomoći osobama u privremenom smještaju za stradale u potresu. Navedenom Odlukom dodijeljeno je ukupno 2.334.743,19 eura za pomoć osobama koje se nalaze u privremenom smještaju.

Na sjednici 11. svibnja 2023. donijeta je Odluka o financiranju najamnine za privremeno stambeno zbrinjavanje osoba čije su nekretnine oštećene odnosno uništene u potresima na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije 22. ožujka 2020. te 28. i 29. prosinca 2020. („Narodne novine“, broj 51/23.).

U svrhu iskoristivosti sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za zagrebački potres Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 29. svibnja 2023., donijela Odluku o izmjenama Odluke o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela („Narodne novine“, broj 58/23.).

Također, u svrhu iskoristivosti sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za petrinjski potres Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 29. svibnja 2023., donijela Odluku o izmjenama Odluke o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela („Narodne novine“, broj 58/23.).

Nadalje, u svrhu dovršetka započetih projekata u okviru FSEU Vlada Republike Hrvatske 28. lipnja 2023. donijela je Odluku o nastavku financiranja projekata započetih iz Fonda solidarnosti Europske unije iz sredstava državnog proračuna.

Istovremeno, temeljem novoga Zakona o obnovi, 10. ožujka 2023., donesen je Pravilnik o sadržaju i tehničkim elementima projekata obnove, projekta za uklanjanje zgrade, projekta za građenje zamjenske obiteljske kuće i projekta za građenje višestambene i stambeno-poslovne zgrade oštećene potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije,

Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 28/23.).

Zbog zahtjevnih okolnosti na građevinskom tržištu, velikih investicijskih aktivnosti te činjenice da se pojedinačni objekti koji su predmet obnove nalaze na različitim međusobno udaljenim područjima što sve uzrokuje smanjen interes tvrtki koje pružaju usluge i radove u procesu obnove, 10. ožujka 2023. donesen je Pravilnik o provedbi postupaka nabave roba, usluga i radova za postupke obnove („Narodne novine“, broj 28/23.) s ciljem da se osigura brza i učinkovitija nabava roba, usluga i radova koji su ključni za ublažavanje posljedica potresa, a nabava se provodi po blokovskim rješenjima.

U drugoj polovici 2023. godine Vlada Republike Hrvatska donijela je niz dodatnih odluka koje se odnose na pitanja stambenoga zbrinjavanja te obnove oštećenih zgrada.

Tako je na sjednici 4. svibnja 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Novi Sisak, k.o. Sisak stari, k.o. Topusko, k.o. Glina, k.o. Jasenovac i k.o. Sunja, odnosno Odluku za izgradnju 11 građevina s ukupno 197 stanova.

Dana 28. lipnja 2023. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Hrvatska Kostajnica, k.o. Kutina, k.o. Novi Sisak i k.o. Sisak Stari, odnosno Odluku za izgradnju devet građevina s ukupno 171 stanom.

Nadalje, 27. rujna 2023. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Sisak Stari, k.o. Novi Sisak i k.o. Lekenik, odnosno odluku za izgradnju ukupno 8 građevina sa 152 stana te dana 13. prosinca 2023. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Petrinja odnosno Odluku za izgradnju 8 građevina sa ukupno 152 stana.

Na sjednici 12. listopada 2023. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o financiranju organiziranog privremenog smještaja stradalnika potresa od 22. ožujka 2020. te 28. i 29. prosinca 2020. na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, a na sjednici 19. listopada 2023. donesen je Zaključak u vezi s energetsom obnovom obiteljskih kuća i višestambenih zgrada na području Republike Hrvatske

Na sjednici 2. studenoga 2023. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o dodjeli sredstava za pomoć Gradu Petrinji (za financiranje troškova uklanjanja zgrada na području Grada Petrinje i obnovi zgrada oštećenih u potresu koje se nalaze unutar zaštićene kulturno - povijesne cjeline Grada Petrinje) i Odluku o dodjeli sredstava za pomoć Sisačko-moslavačkoj

županiji (za završetak objekata za privremeni smještaj stanovnika stradalih u potresu i to županijskog naselja „Petrinia“, županijskog naselja „Banovi dvori“ i županijskog naselja „Zelenjak“, za dovršetak obnove Doma za starije Glina i za nastavak financiranja prilaznih cesta do objekata javne namjene pogođenih potresom i uređenja okoliša oko tih objekata).

Na sjednici 21. prosinca 2023. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluke o dodjeli sredstava za pomoć Sisačko-moslavačkoj županiji (za obnovu objekata javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava na potresom pogođenom području) i Odluku o dodjeli sredstava za pomoć Gradu Glini (za financiranje troškova vezanih za opskrbu stanovništva pogođenog potresom pitkom vodom na širem području Grada Gline).

3. OBNOVA

Sukladno Zakonu o obnovi i Programu mjera, uklanjanje oštećenih zgrada, odnosno njihova obnova te gradnja zamjenskih obiteljskih kuća te višestambenih, stambeno-poslovnih zgrada i stambeno zbrinjavanje osoba pogođenih potresom provodi se na temelju odluka odnosno rješenja Ministarstva.

Zahtjev za obnovu odnosno dodjelu novčane pomoći podnosi se Ministarstvu dok Uprava za graditeljstvo i obnovu utvrđuje zakonsko pravo na obnovu temeljem izrađenog nalaza ovlaštenog inženjera građevinarstva.

Nalazom postojećeg stanja građevinske konstrukcije detaljnije se utvrđuje stupanj oštećenja zgrade, odnosno zgrada dobiva odgovarajuću klasifikaciju uporabljivosti. Nalaz ujedno daje preporuke za daljnje postupanje tako što propisuje detaljnije i šire odredbe od onih koje su se provele preliminarnim pregledom zgrade neposredno nakon potresa.

Dakle, pravo na obnovu utvrđuje se po izradi nalaza te se donosi akt o obnovi koje se potom upućuje Upravi za provedbu obnove Ministarstva. U slučaju organizirane obnove provodi se postupak nabave sudionika u gradnji: operativnih koordinatora, projekatara, izvođača i nadzora.

Za provedbu obnove prethodno je također potrebno izraditi elaborat popravka za nekonstrukcijsku obnovu, projekt obnove za konstrukcijsku obnovu, projekt za građenje zamjenske obiteljske kuće, projekt za građenje višestambene i stambeno-poslovne zgrade, a u slučaju tipskog projekta prilagodbeni projekt.

U slučaju samoobnove, sudionike gradnje bira vlasnik oštećene nekretnine koji nije u obvezi provoditi postupak javne nabave što znatno skraćuje sam proces provedbe obnove. Kroz obnovu vlasnik ima podršku Ministarstva budući da Uprava za provedbu obnove prati i ovjerava opravdan trošak obnove.

Rok za predaju zahtjeva za obnovu i dodjelu novčane pomoći istekao je 31. prosinca 2023. Ministarstvo je, prema trenutno raspoloživim informacijama, zaprimilo 37 562 zahtjeva koji se odnose na sve vrste obnova i obuhvaćaju 25 489 lokacija. U sustav Ministarstva još se uvijek unose zahtjevi koji su predani fizički putem pošte stoga ovaj broj nije konačan. U 2023. godini zaprimljeno je 6.630, a samo u mjesecu prosincu 3.260. Ukupno 495 zahtjeva zaprimljenih u prosincu predano je prazno odnosno bez lokacije i bilo kakvih podataka vezanih uz oštećenu nekretninu i ti će se zahtjevi ukoliko se ne vežu uz oštećenu nekretninu odbaciti.

3.1. PROVEDBENI AKTI

Do 31. prosinca 2023., ukupno je doneseno 24.638 akata, od čega je tijekom 2023. doneseno 7.111 akata. Od ukupnog broja akata, 18.802 akata (76 %) odnosi se na nekonstrukcijsku obnovu, a 5.836 akata (24 %) na ostale vrste zahtjeva. Od 24.638 akata 12.483 se odnosi na upravni postupak, a 12.155 se odnose na organiziranu nekonstrukcijsku obnovu od čega 10.309 na područje petrinjskog, a 1.846 na područje zagrebačkog potresa.

Od 5.366 akata donesenih u upravnom postupku tijekom 2023. godine, 3.786 akata (71 %) su akti o obnovi temeljem kojih se nastavlja s postupanjem odnosno projektiranjem ili isplatom novčane naknade, a 1.580 akata (29 %) su akti kojima se odbijaju zahtjevi koji ne zadovoljavaju uvjete predviđene Zakonom o obnovi. Tijekom 2023. godine zaprimljeno je ukupno 6.205 zahtjeva od kojih je za 614 zatražena nadopuna podataka (uključujući i podatke o lokaciji županiji) pa navedeni zahtjevi nisu uključeni u raspodjelu po županijama.

Pregled broja zaprimljenih zahtjeva i lokacija po županijama te broj donesenih akata u upravnom postupku tijekom 2023. godine.

Područje	Broj zahtjeva	Broj lokacija	Odluke i Rješenja	Prestanak postupka	Ukupno akata
Zagrebački potres	2860	2410	1877	409	2286
Grad Zagreb	2617	2179	1776	378	2.154
Krapinsko-zagorska županija	243	231	101	31	132
Petrinjski potres	2.731	2.419	1.909	1.171	3.080
Sisačko-Moslavačka županija	2.511	2.231	1817	1060	2.877
Zagrebačka županija	144	125	68	89	157
Karlovačka županija	76	63	24	22	46
UKUPNO	5.591	4.829	3.786	1.580	5.366

Tijekom 2023. godine, izrađeno je 2.636 nalaza što je značajno poboljšanje s obzirom da je od početka provedbe Zakona o obnovi do 31. prosinca 2022. izrađeno ukupno 1.217 nalaza.

Od sveukupno izrađenih 3.853 nalaza kod 1.884 nalaza (49 %) utvrđena je potreba konstrukcijske obnove, kod 977 nalaza (25 %) utvrđeno je potreba nekonstrukcijske obnove, a kod 912 nalaza (24 %) utvrđena je potreba uklanjanja odnosno uklanjanja i gradnje.

Pregled broja izrađenih nalaza

OPIS	Stanje na 31.prosinca 2022.	Realizacija tijekom 2023. godine	Stanje na 31.prosinca 2023.
Izrađen nalaz	1.217	2.636	3.853
Nekonstruktivska obnova	323	654	977
Konstruktivska obnova	628	1.256	1.884
Uklanjanje	266	646	912
Ostalo	0	80	80

Važno je za naglasiti da se temeljem novog Zakona o obnovi, rješenja donose nakon izrade nalaza. Prethodno navedena prilagodba procesa je značajno ubrzala postupanje jer se po donošenju istih neposredno pristupa projektiranju, isplati novčanih sredstava i ostalim aktivnostima potrebnim za provedbu obnove.

Ubrzanje izrade nalaza i aktivno poticanje prelaska na samoobnovu rezultiralo je s povećanjem dinamike donošenja akata o novčanoj pomoći za konstrukcijsku obnovu i gradnju, a što je rezultiralo većim brojem uvođenja konstrukcijskih obnova i gradnji obiteljskih kuća u projektiranje.

Kako je većina dokumentacije za nekonstruktivsku obnovu riješena, broj akata za tu vrstu obnove se u 2023. godini smanjio, dok je dinamika donošenja akata o konstrukcijskoj obnovi ubrzana s obzirom na povećani broj izrađenih nalaza.

Do 31. prosinca 2023., od sveukupno donesenih 24.638 akata, 18.802 (76 %) odnosi se na nekonstruktivsku obnovu, 3.580 (15 %) na konstrukcijsku obnovu, 1.536 (6 %) na uklanjanje i gradnju te 3 % na ostale vrste akata.

Tijekom 2023. doneseno je 4.614 akata koji se odnose na nekonstruktivsku obnovu od čega je u 3.183 (69 %) slučajeva utvrđeno pravo na obnovu, a u 1.431 slučaju (31 %) došlo je do prestanka postupka s obzirom da nisu zadovoljeni Zakonom propisani uvjeti za ostvarivanje prava na obnovu.

Tijekom 2023. doneseno je 1.733 akata koji se odnose na konstrukcijsku obnovu od čega je u 1.159 (67 %) slučajeva utvrđeno pravo na obnovu, a u 574 slučaju (33 %) došlo je do prestanka postupka s obzirom da nisu zadovoljeni Zakonom propisani uvjeti za ostvarivanje prava na obnovu. Najčešći razlog za obustavu postupka je nalazom utvrđeno stanje da je potrebna nekonstruktivska obnova odnosno u manjem broju slučajeva uklanjanje i gradnja.

Tijekom 2023. doneseno je 588 akata koji se odnose na uklanjanje odnosno gradnju od čega je u 339 (58 %) slučajeva utvrđeno pravo, a u 249 slučajeva (42 %) došlo je do prestanka postupka

s obzirom da nisu zadovoljeni Zakonom propisani uvjeti za ostvarivanje prava na gradnju. Najčešći razlog za obustavu postupka je činjenica da je nalazom utvrđeno da je potrebna konstrukcijska obnova, da podnositelj ima drugu nekretninu te da je u manjem broju slučajeva potrebna nekonstrukcijska obnova ili šteta nije nastala od potresa. Od 588 akata o uklanjanju i gradnji donesenih u 2023. godini, 262 akta (45%) odnose se na uklanjanje i gradnju, 138 akata (23%) odnosi se na gradnju (u slučajevima gdje kuća već uklonjena), a 188 akata (32%) odnosi se na uklanjanje (pomoćne građevine ili nema prava na gradnju).

Ministarstvo je ostvarilo značajne uspjehe poticanjem samoobnove što je značajno ubrzalo postupak obrade zahtjeva i donošenja akata što je jasno vidljivo iz podatka da je do 31. prosinca 2022. godine doneseno 349 odluka vezanih za konstrukcijsku samoobnovu i novčane pomoći umjesto gradnje, a tijekom 2023. godine donesena su 734 rješenja odnosno dvostruko više od ukupnog ostvarenja u prethodne dvije godine. Rezultat ubrzanja je jasno vidljiv iz isplaćenih novčanih naknada i broja postupaka što je detaljno prikazano u kasnijim poglavljima.

Pregled donošenja akata po vrsti akta i vrsti obnove:

Vrsta obnove	Stanje na 31.prosinca 2022.g.			Realizacija 2023. godina			Stanje na 31. prosinca 2023.g.		
	Odluke i Rješenja ¹	Prestanak postupka ²	Ukupno	Odluke i Rješenja	Prestanak postupka	Ukupno	Odluke i Rješenja	Prestanak postupka	Ukupno
Nekonstruktivna obnova ³	10.842	3.346	14.188	3.183	1.431	4.614	14.025	4.777	18.802
Konstruktivna obnova	1.527	320	1.847	1.159	574	1.733	2.686	894	3.580
Uklanjanje i gradnja	590	358	948	339	249	588	929	607	1.536
Ostalo	128	414	542	0	4	4	128	418	546
Stambeno zbrinjavanje		2	2	122	50	172	122	52	174
UKUPNO	13.087	4.440	17.527	4.803	2.308	7.111	17.890	6.748	24.638

¹ Odluke i Rješenja obuhvaćaju sve donesene odluke, odluke o obnovi i rješenja kojima su određena prava na obnovu. Važno je za naglasiti da je donošenjem novog zakona uvedena prilagodba da se rješenje o obnovi donosi nakon izrade nalaza čime se značajno ubrzao postupak i optimizirao proces budući da se po donošenju rješenja neposredno pristupa projektiranju odnosno uklanjanjima.

² Prestanak postupka obuhvaća sva rješenja o obustavi, odbacivanju, odbijanju i ukidanju koja se donose u slučajevima kad je nalazom utvrđeno da nema štete od potresa ili da zahtjev ne zadovoljava zakonom propisane uvjete za ostvarenje prava na obnovu.

³ Kod organizirane nekonstruktivne obnove vrši se provjera zadovoljava li zgrada sve uvjete propisane Zakonom o obnovi te se pristupa provedbi ili odbijanju zahtjeva.

3.2. PROVEDBA OBNOVE

Zakon o obnovi poznaje dva oblika obnove: organiziranu obnovu i model novčane pomoći tzv. samoobnovu. U organiziranoj obnovi, suvlasnici (odnosno upravitelj ili predstavnik suvlasnika) podnose zahtjev Ministarstvu koje donosi Rješenje, pokreće i provodi obnovu. Sudionici u gradnji biraju se kroz primjenu Zakona o javnoj nabavi.

Model samoobnove (novčane pomoći) omogućuje vlasnicima oštećenih nekretnina samostalno odlučivanje o ključnim koracima provedbenog procesa obnove tako što sami biraju projektanta, izvođača radova, nadzor, kao i razdoblje početka i završetka radova. Proces obnove po modelu samoobnove kontinuirano nadzire i prati Ministarstvo te odobrava isplatu novčanih naknada.

Novim Zakonom o obnovi zgrada oštećenih potresom model samoobnove dodatno je unaprijeđen te su njime omogućene pogodnosti za vlasnike nekretnina oštećenih u potresu koji se odluče za obnovu po ovom modelu. Trošak konstrukcijske obnove i trošak gradnje i uklanjanja država financira u stopostotnom iznosu na području na kojem je proglašena katastrofa, a na području prirodne nepogode država financira 80 % konstrukcijske obnove, dok 20 % financira Grad Zagreb, odnosno Krapinsko-zagorska županija.

Na dan 31. prosinca 2023., završeni su radovi obnove na ukupno 10.417 obiteljskih kuća i zgrada. Izgrađeno je 207 kuća i 12 višestambenih zgrada. Završeno je 114 konstrukcijskih obnova, 10.084 nekonstrukcijskih obnova, a završena je i kupnja 8 obiteljskih kuća ili stana umjesto gradnje zamjenskih kuća te je uklonjeno 1.367 objekata.

Na dan 31. prosinca 2023. postupak obnove i samoobnove je u tijeku na 1.114 privatnih zgrada i kuća od toga 246 nekonstrukcijskih obnova, 631 konstrukcijskih obnova, 229 gradnji zamjenskih obiteljskih kuća i 8 gradnji višestambenih zgrada.

Radove organizirane obnove privatne imovine na dan 31. prosinca 2023. provodi 76 građevinskih tvrtki.

3.2.1. Nekonstrukcijska obnova

Pravo na popravak nekonstrukcijskih elemenata imaju kuće i zgrade koje imaju zelenu U2, iznimno U1, žutu PN1 ili PN2, crvenu N1 ili N2 oznaku oštećenja.

Novčana pomoć može se dobiti za: nužnu privremenu zaštitu zgrade ili obiteljske kuće od utjecaja atmosferilija te uklanjanje i pridržavanje opasnih dijelova zgrade koji su mogli odnosno koji mogu ugroziti život ili zdravlje ljudi; popravak ili zamjenu dimnjaka, popravak ili zamjenu zabatnog zida, popravak stubišta te popravak dizala.

Opravdani troškovi obuhvaćaju: izradu projektne dokumentacije od ovlaštenih osoba, izvođenje radova od ovlaštenih osoba, nabavu i dopremu građevnih proizvoda i materijala te provedbu stručnog nadzora.

Novčana sredstva za nekonstrukcijsku obnovu isplaćuju se nakon provedene obnove. Ministarstvo vrši isplatu (povrat) prihvatljivih troškova za izvedene radove koji su dokumentirani ili specificirani, u maksimalnom iznosu od 2.986,26 eura po posebnom dijelu obiteljske kuće, stambeno-poslovne zgrade, višestambene zgrade i poslovne zgrade, odnosno 4.711,66 eura po obiteljskoj kući ako nema više posebnih dijelova.

Vlasnici odnosno suvlasnici oštećenih višestambenih, stambeno-poslovnih i poslovnih zgrada koji prema posebnom propisu imaju upravitelja ovlašteni su putem upravitelja ili predstavnika suvlasnika podnijeti zahtjev za isplatu novčane pomoći na račun obvezne pričuve prije početka nekonstrukcijske obnove u visini od 25 % maksimalnog iznosa utvrđenog Odlukom Vlade, dok se ukupni iznos opravdanih troškova obnove isplaćuje nakon dovršene nekonstrukcijske obnove.

Ovlašteni nadzorni inženjer pregledom i ovjerom izvršenih usluga i izvedenih radova, potvrđuju da su usluge i radovi izvedeni po pravilima struke.

Završeni radovi nekonstrukcijske obnove

Na dan 31. prosinca 2023. bilo je ukupno 10.084 završenih nekonstrukcijskih obnova, a u izvještajnom razdoblju završeno je 2.869 nekonstrukcijskih obnova od čega se 1.599 obnova odnosi na organiziranu obnovu, a 1.270 na samoobnovu.

Pregled završenih radova nekonstrukcijske obnove po lokaciji i vrsti obnove

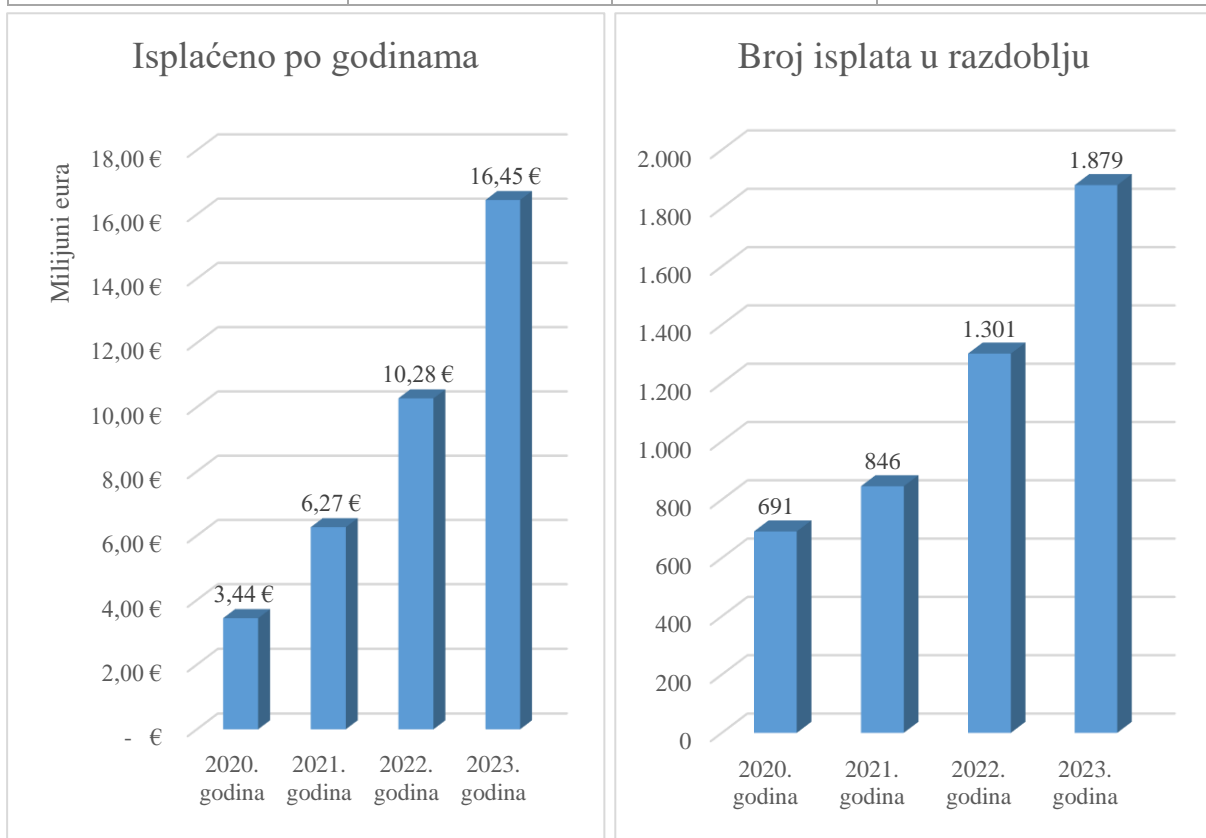
OPIS	Stanje na 31. prosinca 2022.	Realizacija tijekom 2023. godine	Stanje na 31. prosinca 2023.
Organizirana nekonstrukcijska obnova	3.590	1.599	5.189
<i>Petrinjski potres</i>	3.587	1.571	5.158
<i>Zagrebački potres</i>	3	28	31
Novčana pomoć za nekonstrukcijsku obnovu	2.423	1.233	3.656
<i>Petrinjski potres</i>	444	588	1.032
<i>Zagrebački potres</i>	1.979	645	2.624
SDUOSZ program samoobnove	1.202	37	1.239
UKUPNO	7.215	2.869	10.084

Novčana pomoć za nekonstrukcijsku obnovu

Do 31. prosinca 2023. izvršeno je ukupno 4.717 isplata novčanih pomoći za nekonstrukcijsku obnovu za 3.656 kuća i zgrada, a ukupno je isplaćeno 36,4 milijuna eura. Tijekom izvještajnog razdoblja ubrzala se dinamika isplata što je vidljivo iz činjenice da je tijekom 2023. godine izvršeno 1.879 isplata u visini od 16,5 milijuna eura što je 44 % veći broj isplata od 1.300 isplata u 2022. godini te 60 % veći iznos od 10,28 milijuna eura isplaćenih tijekom 2022. godine.

Pregled isplata, broja lokacija i ukupno isplaćenog iznosa po izvještajnim razdobljima

Stanje na dan	Broj isplata	Broj lokacija	Ukupno isplaćeno
31. prosinca 2020.	691	683	3.438.811,73 €
31. prosinca 2021.	1.537	1.517	9.704.786,78 €
31. prosinca 2022.	2.838	2.423	19.980.012,30 €
31. prosinca 2023.	4.717	3.656	36.429.127,69 €

Radovi nekonstrukcijske obnove u tijeku

Na dan 31. prosinca 2023. u tijeku su radovi na 246 gradilišta nekonstrukcijske obnove od čega su u tijeku i radovi 51 nekonstrukcijske obnove s energetsom obnovom na području petrinjskog potresa. Na području petrinjskog potresa obnova se provodi kontinuirano i bez zastoja, no na području Grada Zagreba najvećim dijelom stradale su zgrade na Donjem i Gornjem Gradu koje su starije od 100 godina te su pod zaštitom kulturne baštine, stoga je postupak njihove obnove zahtjevniji.

Pregled radova nekonstrukcijske obnove u tijeku po lokaciji i vrsti obnove

OPIS	Stanje na 31.12.2022.	Stanje na 31.12.2023.
<i>Petrinjski potres</i>	586	236
<i>Zagrebački potres</i>	12	10
UKUPNO	598	246

3.2.2. Konstrukcijska obnova

Pravo na popravak konstrukcijskih elemenata imaju kuće i zgrade koje imaju žutu PN1 ili PN2 te crvenu N1 ili N2 oznaku oštećenja, a u skladu s nalazom ovlaštenog inženjera.

U slučaju odabira modela samoobnove, novčana pomoć može se dobiti prije početka obnove višestambene, stambeno-poslovne i poslovne zgrade na račun obvezne pričuve, prije početka obnove obiteljske kuće na posebno otvoren namjenski račun korisnika novčane pomoći, tijekom obnove (isplaćuje se temeljem računa ispostavljenih po pojedinačno okončanim radovima, odnosno ovjerenim privremenim i okončanim situacijama) te nakon završene obnove (isplaćuje se nakon završetka svih radova).

Završeni radovi konstrukcijske obnove

Na dan 31. prosinca 2022. bilo je ukupno 13 završenih konstrukcijskih obnova, a u izvještajnom razdoblju završena je 101 konstrukcijska obnova od čega se 14 odnosi na organiziranu konstrukcijsku obnovu, a 87 na završenu samoobnovu odnosno model novčane pomoći.

Pregled završenih radova konstrukcijske obnove po lokaciji i vrsti obnove

OPIS	Stanje na 31. prosinca 2022.	Realizacija tijekom 2023. godine	Stanje na 31. prosinca 2023.
Organizirana konstrukcijska obnova	0	14	14
<i>Petrinjski potres</i>	0	4	4
<i>Zagrebački potres</i>	0	10	10
Novčana pomoć za konstrukcijsku obnovu	13	87	100
<i>Petrinjski potres</i>	0	28	28
<i>Zagrebački potres</i>	13	59	72
UKUPNO	13	101	114

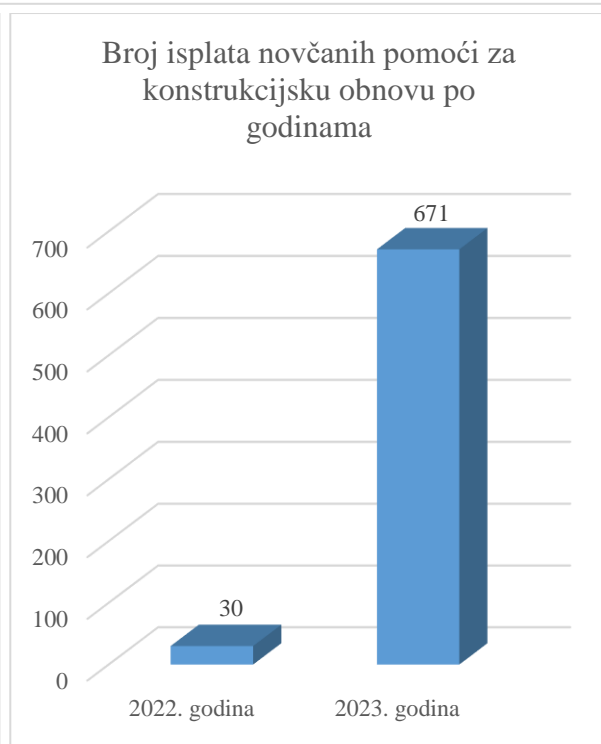
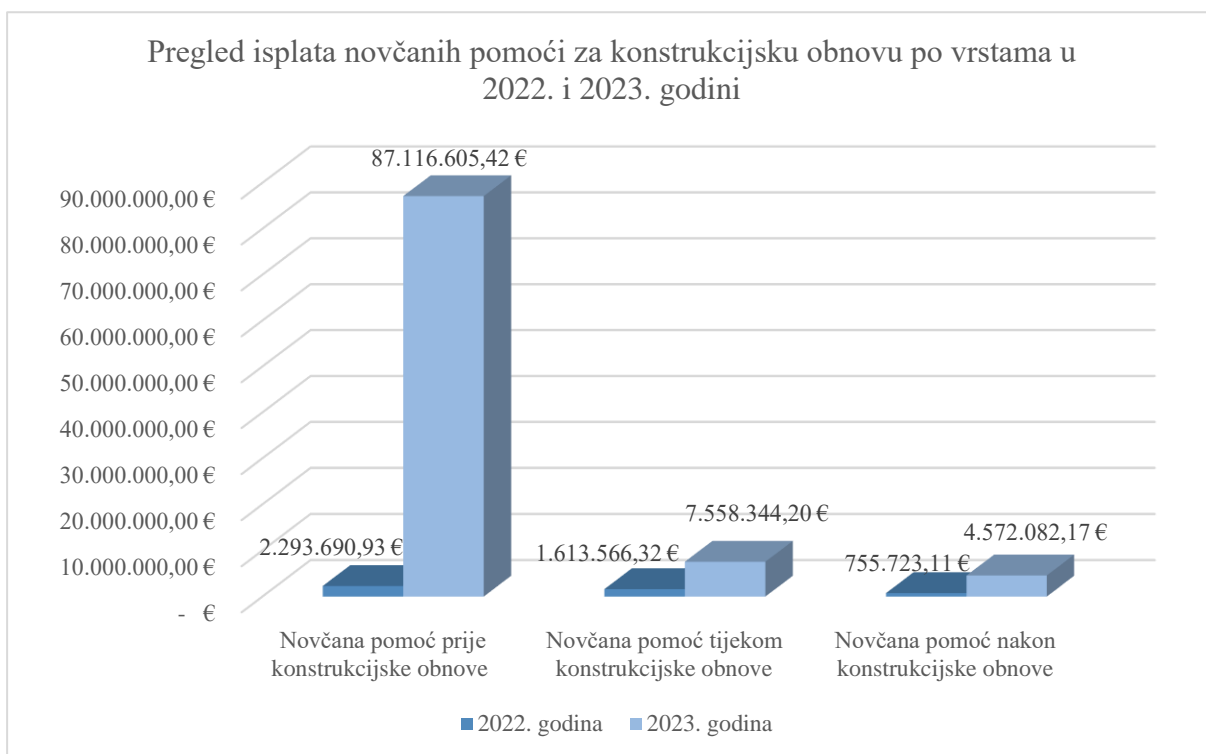
Novčana pomoć za konstrukcijsku obnovu

Do 31. prosinca 2023. izvršena je ukupno 701 isplata novčanih pomoći za konstrukcijsku obnovu za 631 obiteljsku kuću i zgradu te je isplaćeno 103,9 milijuna eura. Tijekom izvještajnog razdoblja dinamika isplata novčane pomoći se značajno ubrzala pa je tako tijekom

2023. godine izvršeno 671 plaćanje u iznosu od 99,2 milijuna eura što je 21 puta više od ukupno isplaćenog iznosa u 2022. godini i jasan pokazatelj uspjeha u poticanju samoobnove.

Pregled isplata, broja lokacija i ukupno isplaćenog iznosa za konstrukcijsku obnovu

Stanje na dan	Broj isplata	Broj lokacija	Isplaćeno
31. prosinca 2022.	42	30	4.662.980,36 €
31. prosinca 2023.	701	631	103.910.012,14 €

Krajem travnja 2023. godine izvršena je prva isplata novčanih pomoći za konstrukcijsku obnovu na poseban račun po poboljšanom modelu koji je uveden novim zakonodavnim okvirom u veljači 2023. godine, te je do 31. prosinca 2023. na 393 posebna računa građana isplaćeno 27,1 milijuna eura.

Pregled isplata prije konstrukcijske obnove na posebne račune

BANKA	BROJ ISPLATA	IZNOS
ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d. Rijeka	197	12.684.899,13 €
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d. Zagreb	95	6.667.358,68 €
ZAGREBAČKA BANKA d.d. Zagreb	77	6.062.103,72 €
PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	20	1.340.684,40 €
OTP BANKA d.d. Split	4	368.929,96 €
UKUPNO	393	27.123.975,89 €

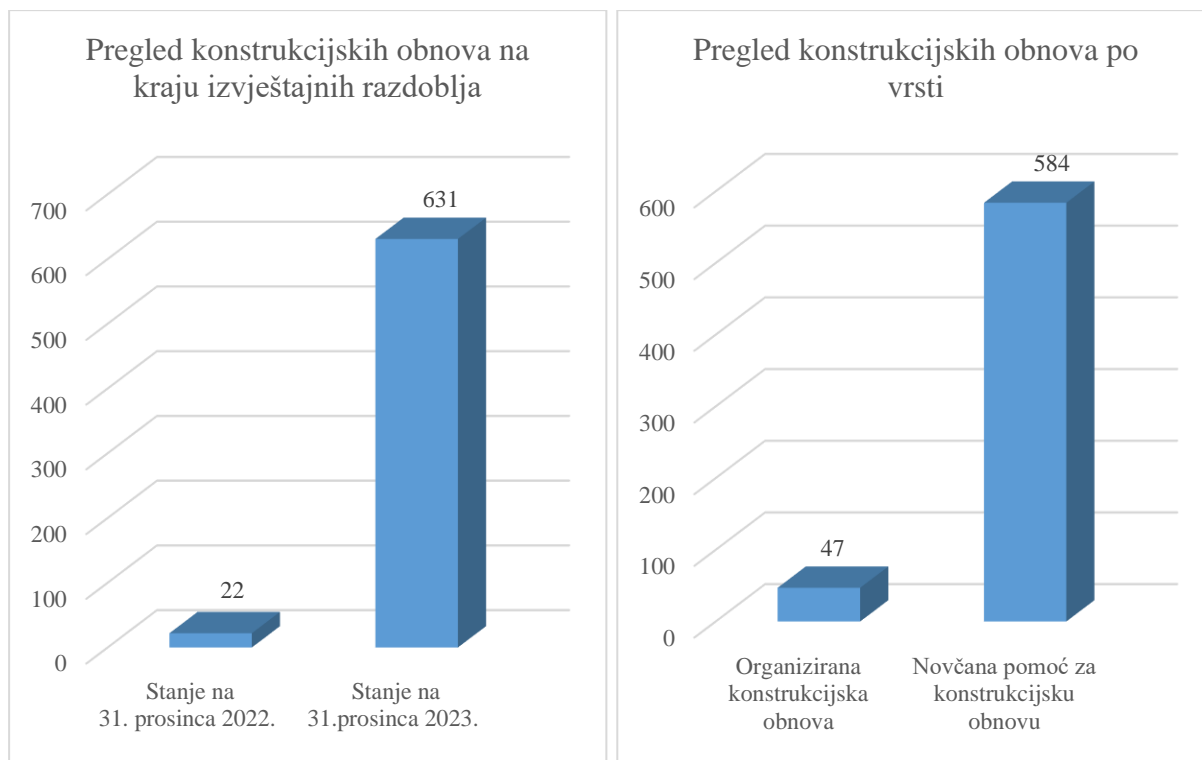
Uz isplate novčanih pomoći za konstrukcijsku obnovu, tijekom 2023. godine izvršeno je deset isplata novčanih pomoći za trošak izrade projekta ukupne vrijednosti od 160 tisuća eura.

Radovi konstrukcijske obnove u tijeku

Na početku izvještajnog razdoblja bilo je ukupno 22 gradilišta konstrukcijske obnove, a na dan 31. prosinca 2023. u obnovi je bilo 631 konstrukcijska obnova od čega 47 u organiziranoj obnovi te 584 u samoobnovi koristeći model novčane pomoći.

Pregled konstrukcijske obnove u tijeku po lokaciji i vrsti obnove

OPIS	Stanje na 31. prosinca 2022.	Stanje na 31. prosinca 2023.
Organizirana konstrukcijska obnova	5	47
<i>Petrinjski potres</i>	0	32
<i>Zagrebački potres</i>	5	15
Novčana pomoć za konstrukcijsku obnovu	17	584
<i>Petrinjski potres</i>	0	314
<i>Zagrebački potres</i>	17	270
UKUPNO	22	631

3.2.3. Uklanjanje i gradnja obiteljskih kuća

Na temelju Zakona o obnovi uklanjaju se zgrade, uključujući i pomoćne zgrade, koje su izgubile svoju mehaničku otpornost i/ili stabilnost u toj mjeri da su urušene ili da njihova obnova nije moguća. Uklanjanje se provodi temeljem odluke Ministarstva ili po nalogu građevinske inspekcije Državnog inspektorata (u daljnjem tekstu: DIRH) na temelju članka 113.a Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, br. 115/18., 117/21. i 67/23.), u slučaju u kojem se radi o zgradi čiji ostaci neposredno prijete sigurnosti i zdravlju ljudi. Prije novele Zakona o obnovi iz listopada 2021. godine hitna uklanjanja provodio je Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Stožer civilne zaštite) i DIRH na temelju odluka Stožera civilne zaštite.

Od početka provedbe obnove do 31. prosinca 2023. izvršeno je ukupno 1.367 uklanjanja, od čega je 410 uklanjanja izvršeno tijekom izvještajnog razdoblja. Od ukupnog broja, 1.018 uklanjanja izvršili su Stožer civilne zaštite i DIRH, a 349 uklanjanja provedbena tijela. Tijekom izvještajnog razdoblja uklonjeno je 410 zgrada što je 10 % više od ukupnog broja uklonjenih zgrada u 2022. godini (372).

Pregled uklanjanja zgrada po tijelima

OPIS	Stanje na 31. prosinca 2022.	Realizacija tijekom 2023. godine	Stanje na 31. prosinca 2023.
Ministarstvo	148	201	349
Stožer civilne zaštite	471	0	471
Državni inspektorat	338	209	547
UKUPNO	957	410	1.367

Pravo na izgradnju zamjenske obiteljske kuće ostvaruje se za obiteljske kuće koje se uklanjaju na temelju Zakona o obnovi, odnosno odlukom Stožera civilne zaštite i rješenjem DIRH-a. Rješenje o pravu gradnje donosi Ministarstvo do kvadrature propisane zakonom (55 m², 70 m² ili 85 m²), ovisno o broju osoba koje su stanovale u uklonjenoj kući, uključujući i djecu rođenu i posvojenu nakon potresa.

Zamjenska obiteljska kuća gradi se na mjestu uklonjene kuće, osim u slučaju klizišta i drugih geoloških promjena koje su prouzročile promjenu temeljnih karakteristika tla.

Vlasnici/suvlasnici koji ostvaruju pravo na gradnju zamjenske kuće ostvaruju i pravo na novčanu pomoć za opremanje u iznosu od 6.901,59 eura do 9.423,32 eura. Pomoć se može utrošiti na opremanje najnužnijim namještajem, kućanskim aparatima i opremom.

Novčana pomoć za gradnju obiteljske kuće može se dobiti: prije početka gradnje obiteljske kuće na posebno otvoren namjenski račun korisnika, tijekom gradnje (isplaćuje se temeljem računa ispostavljenih po pojedinačno okončanim radovima, odnosno ovjerenim privremenim i okončanim situacijama) te nakon završene gradnje (isplaćuje se nakon završetka svih radova).

U slučaju modela novčane pomoći vlasnik ostvaruje pravo na naknadu troška koordinacije samoobnove u iznosu od 3.318,07 eura.

Završeni radovi gradnje obiteljskih kuća

Na dan 31. prosinca 2022. nije bilo završenih gradnji zamjenskih obiteljskih kuća, a u izvještajnom razdoblju završeno je 207 gradnji obiteljskih kuća.

Pregled završenih radova - gradnje zamjenskih obiteljskih kuća po lokaciji i vrsti obnove

OPIS	Stanje na 31. prosinca 2023.
Organizirana gradnja	71
<i>Petrinjski potres</i>	71
<i>Zagrebački potres</i>	0
Novčana pomoć umjesto gradnje	5
<i>Petrinjski potres</i>	4
<i>Zagrebački potres</i>	1
Drvene kuće	131
UKUPNO	207

Novčana pomoć umjesto gradnje obiteljske kuće

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. isplaćeno je ukupno 7,5 milijuna eura novčanih pomoći za tri modela samoobnove umjesto organizirane gradnje zamjenskih obiteljskih kuća. Ukupno je isplaćeno 3,2 milijuna eura za novčane pomoći umjesto gradnje obiteljske kuće, 3,1 milijun eura za novčane pomoći za kupnju obiteljske kuće ili stana, 517 tisuća eura za novčane pomoći za uklanjanje i gradnju i 664 tisuće eura za troškove opremanja obiteljske kuće (uključen je i iznos za organiziranu obnovu).

Pregled isplata novčanih pomoći umjesto gradnje i pomoći za opremanje obiteljske kuće

ISPLATE	Broj isplata	Broj lokacija	Ukupno isplaćeno
Novčana pomoć umjesto gradnje obiteljske kuće	38	28	3.249.439,17 €
Novčana pomoć za kupnju obiteljske kuće ili stana	29	29	3.106.491,86 €
Novčana pomoć za uklanjanje i gradnju	6	6	516.967,26 €
Trošak opremanja obiteljske kuće	86	86	663.879,68 €
UKUPNO	159	149	7.536.777,97 €

Pregled isplata novčanih pomoći umjesto gradnje na posebne račune

BANKA	Broj isplata	Ukupno isplaćeno
ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d.d. Rijeka	29	3.843.432,53 €
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d. Zagreb	4	472.346,09 €
OTP BANKA d.d. Split	3	356.967,28 €
PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	5	529.329,71 €
ZAGREBAČKA BANKA d.d. Zagreb	11	1.326.078,42 €
UKUPNO	52	6.528.154,03 €

Novčana pomoć umjesto gradnje za kupnju obiteljske kuće ili stana

Tijekom izvještajnog razdoblja na 39 posebnih računa građana isplaćena je novčana pomoć za kupnju kuće ili stana umjesto gradnje od čega je realizirano 8 kupnji.

Radovi u tijeku

Na dan 31. prosinca 2022. bilo je aktivno 107 gradilišta zamjenskih obiteljskih kuća, a na 31. prosinca 2023. u tijeku su bili radovi na 229 lokacija, od čega se 172 lokacije odnose na organiziranu gradnju kuća, a 57 na samoobnovu.

Pregled radova u tijeku - gradnja zamjenskih obiteljskih kuća po lokaciji i vrsti obnove

OPIS	Stanje na 31.prosinca 2022.	Stanje na 31. prosinca 2023.
Organizirana gradnja	107	120
<i>Petrinjski potres</i>	107	86
<i>Zagrebački potres</i>	0	34
Novčana pomoć umjesto gradnje	0	57
<i>Petrinjski potres</i>	0	43
<i>Zagrebački potres</i>	0	14
Drvene kuće	0	35
Izgradnja kuća OPKK	0	17
UKUPNO	107	229

3.2.4. Zbirni pregled novčanih pomoći za obnovu

Novim Zakonom o obnovi model novčane pomoći tzv. samoobnova dodatno je unaprijeđen te su njime omogućene pogodnosti za vlasnike nekretnina oštećenih u potresu koji se odluče za obnovu po ovome modelu. Ministarstvo je nadležno za obradu zahtjeva za obnovu i donošenje rješenja te isplaćuje novčani iznos sukladno razini i stupnju oštećenja zgrade.

Do 31. prosinca 2022. isplaćeno je ukupno 24,7 milijuna eura novčanih pomoći, a promjena Zakona o obnovi, objedinjavanje tijela i aktivno poticanje samoobnove rezultirao je ubrzanjem donošenja akata i isplata novčanih naknada za samoobnovu te je tijekom 2023. godine isplaćeno 125,7 milijuna eura novčanih pomoći što je pet puta veći iznos u odnosu na ukupno ostvarenje od početka obnove do 31. prosinca 2022.

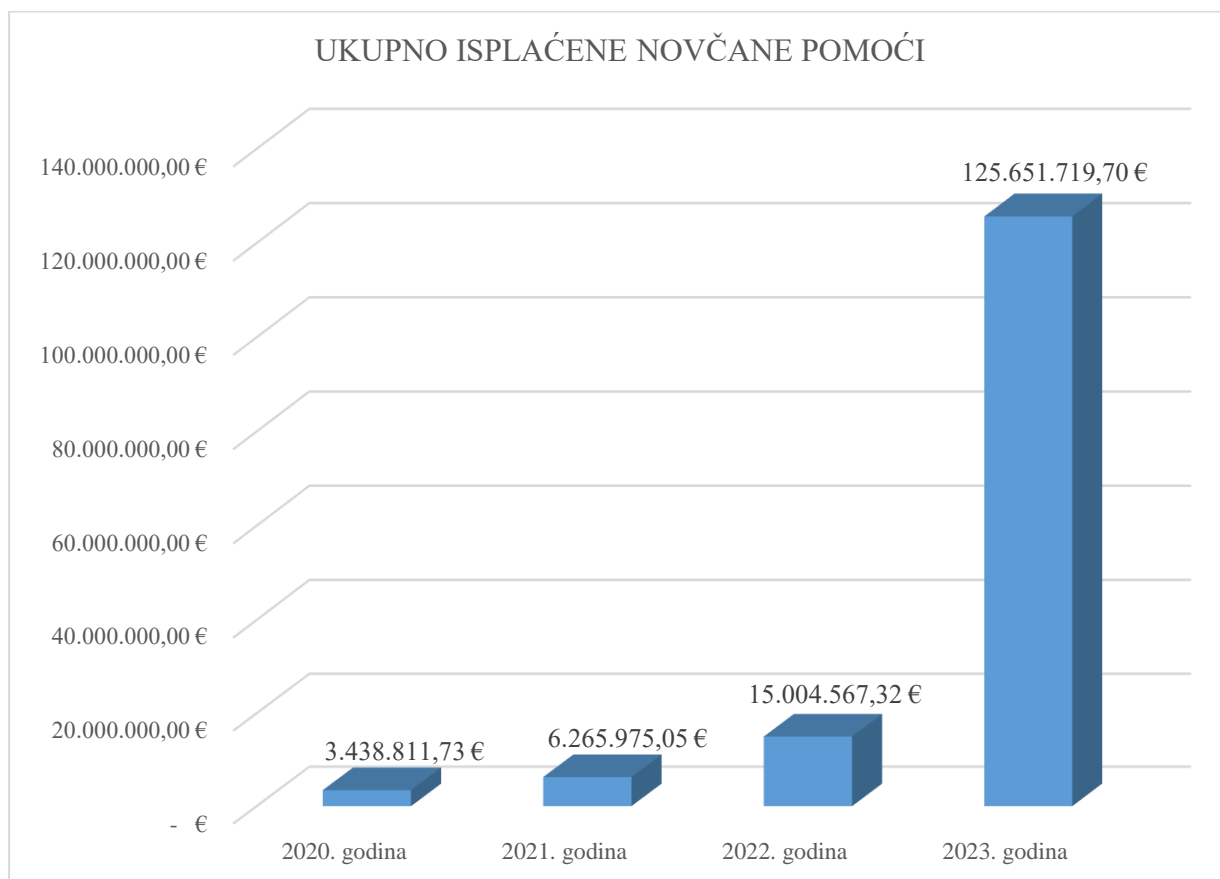
Pregled isplaćenih novčanih naknada

VRSTA NOVČANE POMOĆI	Stanje na 31.prosinca 2022.	Realizacija tijekom 2023. godine	Stanje na 31. prosinca 2023.
Novčana pomoć za nekonstrukcijsku obnovu	19.980.012,30 €	16.449.115,39 €	36.429.127,69 €
Novčana pomoć za konstrukcijsku obnovu	4.662.980,36 €	99.247.031,78 €	103.910.012,14 €
Novčana pomoć umjesto gradnje obiteljske kuće		3.249.439,17 €	3.249.439,17 €
Novčana pomoć za uklanjanje i gradnju		516.967,26 €	516.967,26 €
Novčana pomoć za kupnju obiteljske kuće ili stana		3.106.491,86 €	3.106.491,86 €
Trošak koordinacije samoobnove	66.361,44 €	2.258.970,68 €	2.325.332,12 €
Trošak opremanja obiteljske kuće		663.879,68 €	663.879,68 €
Trošak izrade projekta		159.823,88 €	159.823,88 €
Novčana pomoć za uklanjanje		41.823,04 €	41.823,04 €
UKUPNO	24.709.354,10 €	125.651.719,70 €	150.361.073,80 €

Pregled ukupno isplaćenih novčanih naknada po godinama

Razdoblje	Iznos
2020. godina	3.438.811,73 €
2021. godina	6.265.975,05 €
2022. godina	15.004.567,32 €
2023. godina	125.651.719,70 €
Ukupno	150.361.073,80 €

Prikaz isplaćenih novčanih pomoći po godinama

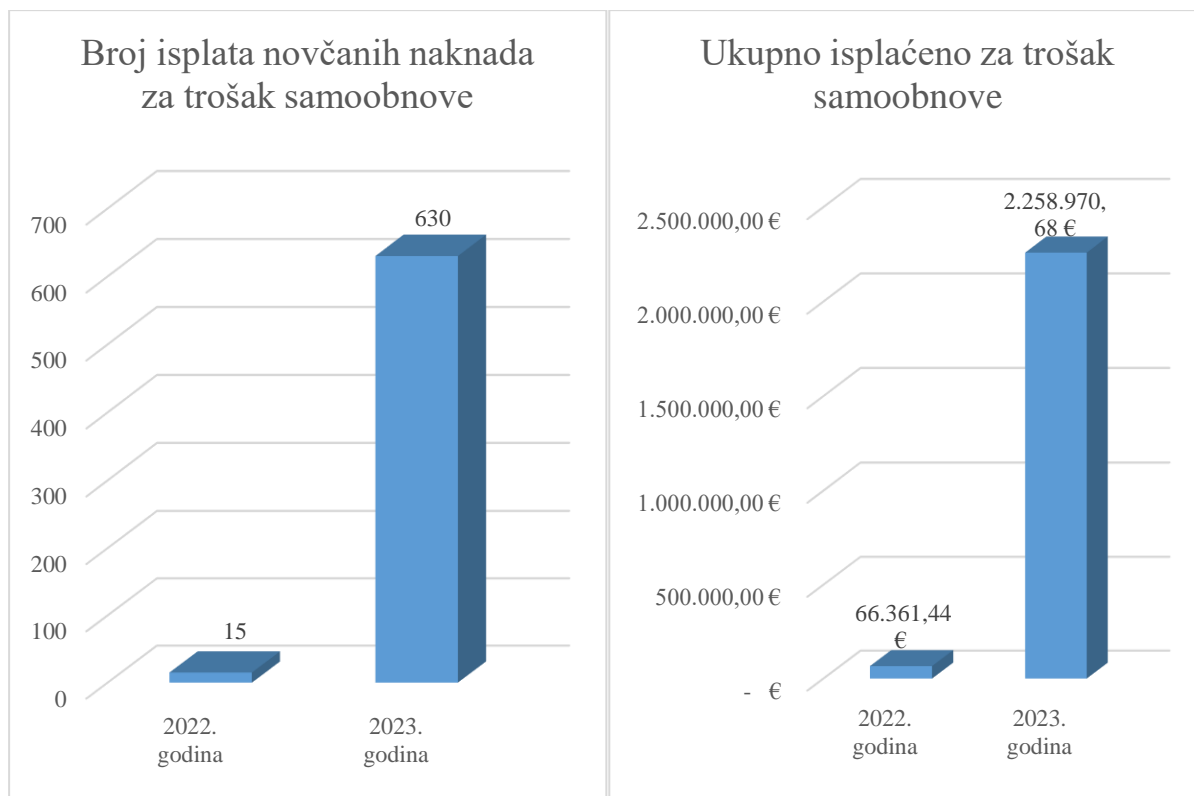

Novčane naknade za trošak koordinacije samoobnove

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. jasno je vidljiv učinak uvođenja poboljšanog modela isplata novčanih pomoći uvedenog novim Zakonom o obnovi te je znatno povećan broj isplaćenih novčanih naknada za trošak koordinacije samoobnove. Ministarstvo je do 31. prosinca 2023. isplatilo ukupno 2,32 milijuna eura novčanih pomoći za trošak koordinacije samoobnove, od čega je 2,25 milijuna eura (97 %) isplaćeno u izvještajnom razdoblju.

Pregled isplata novčanih naknada za trošak koordinacije samoobnove

Opis	Stanje na 31. prosinca 2022.	Realizacija tijekom 2023. godine	Stanje na 31. prosinca 2023.
Broj isplata	15	630	645
Isplaćeni iznos	66.361,44 €	2.258.970,68 €	2.325.332,12 €

3.2.5. Postupci nabave

Odabir sudionika u obnovi se, prema Zakonu o obnovi, provodi putem javne nabave pri čemu je novelom Zakona o obnovi radi ubrzavanja tih procesa uređena provedba nabave temeljem donesenog Pravilnika o provedbi postupaka nabave roba, usluga i radova za postupke obnove za nabavu robe, usluga i radova čija je procijenjena vrijednost manja od vrijednosti europskih pragova.

Podacima o postupcima nabave moguće je u svakom trenutku pristupiti putem Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske (<https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>).

Nabave za obnovu i gradnju privatnih zgrada i kuća se kontinuirano pripremaju, objavljuju i provode. Većina postupaka nabave se uspješno okončava, no neke se nabave zbog neopravdano visokih ponuda u odnosu na procijenjenu vrijednost poništavaju, dok za neke postupke nabave nisu ni zaprimljene ponude.

U izvještajnom razdoblju je u pripremi dokumentacije, te u nabavama koje su završene ili su u tijeku, bilo ukupno 313 postupaka za 11.711 različitih radova i usluga ukupne procijenjene vrijednosti 225,2 milijuna eura.

Pregled svih postupaka na dan 31. prosinca 2023. za referentno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. po statusu

Opis	Broj nabava	Broj radova / usluga	Procijenjena vrijednost nabave (bez PDV-a)
OBJAVLJENO	40	1.579	18.313.508,47 €
OTVORENO	53	1.369	41.173.804,28 €
ODLUKA O ODABIRU	22	681	24.762.540,17 €
ODLUKA O PONIŠTENJU	57	1.675	29.490.442,99 €
UGOVORENO	139	6.347	111.388.145,61 €
Ukupno	311	11.651	225.128.441,51 €
PRIPREMA DON	2	60	130.000,00 €
Sveukupno	313	11.711	225.258.441,51 €

Realizirano je 139 ugovora vrijednosti 106,9 milijuna eura, od čega se 31 ugovor vrijednosti 89,9 milijuna eura (84 %) odnose na izvođenje radova, 104 ugovora vrijednosti 7 milijuna eura (7 %) se odnosi na ugovorene usluge, a 4 ugovora vrijednosti 9,9 milijuna eura (9 %) na ugovorenu robu.

Pregled potpisanih ugovora od 1. siječnja do 31. prosinca 2023.

Vrsta ugovora	Broj ugovora	Broj radova / usluga	Ugovoreni iznos (bez PDV-a)
Radovi	31	1.128	89.923.105,59 €
Usluge	104	4.687	7.012.242,95 €
Roba	4	532	9.975.804,00 €
Ukupno	139	6.347	106.911.152,54 €

Na dan 31. prosinca 2023. je u pripremi za ugovaranje odnosno u fazi donesene odluke o odabiru bila su 22 postupka procijenjene vrijednosti 24,7 milijuna eura, od čega se 12 postupka procijenjene vrijednosti 19,5 milijuna eura (79 %) odnosi na izvođenje radova, 9 postupaka vrijednosti 3,6 milijuna eura (15 %) na usluge, te 1 postupak procijenjene vrijednosti od 1,5 milijuna eura (6 %) na robu.

Pregled donesenih Odluka o odabiru

Vrsta ugovora	Broj ugovora	Broj radova / usluga/ robe	Procijenjena vrijednost nabave (bez PDV-a)
Radovi	12	209	19.513.299,43 €
Usluge	9	137	3.680.963,24 €
Roba	1	335	1.568.277,50 €
Ukupno	22	681	24.762.540,17 €

Poništeno je 57 postupaka nabave procijenjene vrijednosti 29 milijuna eura, od kojih se 43 postupka procijenjene vrijednost 28,1 milijuna eura (95 %) odnosilo na nabavu radova, a 14 postupaka procijenjene vrijednost 1,3 milijuna eura (5 %) na nabavu usluga.

Pregled poništenih postupaka nabave

Vrsta postupka	Broj postupaka	Broj radova / usluga	Procijenjena vrijednost nabave (bez PDV-a)
Radovi	43	414	28.125.490,59 €
Usluge	14	1261	1.364.952,40 €
Ukupno	57	1675	29.490.442,99 €

Na dan 31. prosinca 2023. u fazi pripreme, objave te pregleda i procjene ponuda, bilo je 95 postupaka procijenjene vrijednosti 59,6 milijuna eura, od kojih se 37 postupka procijenjene vrijednost 54 milijuna eura (91 %) odnosilo na nabavu radova, a 58 postupka procijenjene vrijednosti 5,5 milijuna eura (9 %) na nabavu usluga.

Pregled postupaka nabave u pripremi i tijeku

Opis	Broj postupaka	Broj radova / usluga	Procijenjena vrijednost nabave (bez PDV-a)
Radovi	37	1.381	54.072.032,69 €
Usluge	58	1.627	5.545.280,06 €
Ukupno	95	3.008	59.617.312,75 €

4. STAMBENO ZBRINJAVANJE

Vlada Republike Hrvatske je 8. veljače 2023. usvojila Program zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije (dalje: Program zbrinjavanja) čiji je primarni cilj bio stanovnicima potresom pogođenog područja koji su smješteni u mobilnim stambenim jedinicama (kontejnerima) osigurati primjereniji zamjenski smještaj, uz istodobnu obnovu njihovih domova.

Na području zagrebačkog i petrinjskog potresa ukupno se nalazilo 2.419 mobilnih stambenih jedinica u kojima je smješteno 6.258 korisnika odnosno 2.400 obitelji.

Korisnici stambenog zbrinjavanja iz Programa smješteni su u 11 kontejnerskih naselja od čega je na području Grada Siska formirano sedam kontejnerskih naselja, na području Grada Petrinje tri kontejnerska naselja te na području Grada Gline jedno kontejnersko naselje.

Na području zagrebačkog potresa, u trenutku donošenja Programa, nalazilo se 68 mobilnih stambenih jedinica uz oštećenu zgradu u kojima je smješteno 67 obitelji. Na području petrinjskog potresa u kontejnerskim naseljima nalazilo se 297 mobilnih stambenih jedinica u kojima je smješteno 438 korisnika odnosno 287 obitelji, dok se na parcelama uz oštećenu zgradu nalazilo 2.054 mobilnih stambenih jedinica u kojima je bilo smješteno 5.753 korisnika odnosno 2.046 obitelji.

Program se provodi kroz jedanaest različitih modela zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica:

- nekonstrukcijska obnova zgrada
- gradnja zamjenskih obiteljskih kuća
- konstrukcijska obnova zgrada
- samoobnova
- gradnja višestambenih zgrada na području Sisačko-moslavačke županije financirane iz Operativnog programa konkurentnosti i kohezija
- stambeno zbrinjavanje putem Agencije za promet i posredovanje nekretninama,
- stambeno zbrinjavanje u nekretninama u vlasništvu RH
- javni Poziv za financiranje najamnina
- nabava privremenih montažnih kuća visokoenergetske učinkovitosti
- gradnja drvenih kuća u svrhu proširenja kapaciteta domova za starije i nemoćne
- modeli stambenog zbrinjavanja prema drugim propisima.

Program propisuje prioritetnu obnovu oštećenih zgrada i obiteljskih kuća za korisnike mobilnih stambenih jedinica, no do dovršetka iste korisnici se privremeno zbrinjavaju u jedan od preostalih sedam modela stambenog zbrinjavanja.

4.1. Stambeno zbrinjavanje sredstvima OPKK 2014. – 2020.

S ciljem zbrinjavanja stanovništva na području Sisačko-moslavačke županije sredstvima Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. izgraditi će se ukupno 20 višestambenih zgrada sa 308 stanova.

Zamjenski stanovi grade se prvenstveno za postojeće korisnike programa stambenog zbrinjavanja koji imaju utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje davanjem u najam kuća i stanova u vlasništvu Republike Hrvatske, a koji su sada, zbog oštećenja od potresa privremeno ili trajno neuporabljivi. Dio stanova namijenjen je korisnicima koji čekaju obnovu svoje potresom oštećene imovine sukladno Zakonu o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima i Programu stambenog zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica, dok se njihovi domovi ne obnove ili novi ne izgrade. Izgrađeni zamjenski stanovi postaju vlasništvo Republike Hrvatske.

Do 31. prosinca 2023. završeno je i useljeno 8 višestambenih zgrada u Petrinji s 128 stanova i 4 višestambene zgrade u Glini s 52 stana, a preostale dvije zgrade u Gvozdu, dvije u Topuskom, tri u Glini i jedna u Dvoru biti će završene tijekom 2024. godine.

U nastavku dajemo informacije o ugovorenim projektima:

Projektom „Uklanjanje i izgradnja zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima – I“, ukupne vrijednosti 46,2 milijuna eura, obuhvaćeno je 16 višestambenih zgrada sa ukupno 232 stambenih jedinica. Ukupna vrijednost ugovorenih sredstava 31. prosinca 2023. je 37,5 milijuna eura s PDV-om, te je realizirano 23,7 milijuna eura. Završena je izgradnja 12 zgrada sa 180 stambenih jedinica u Petrinji i Glini, a četiri zgrade sa 52 stambene jedinice u Topuskom i Gvozdu su u fazi izgradnje.

Pregled uklanjanja i izgradnje zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH

Lokacija zgrada	Broj zgrada	Broj stambenih jedinica	Vrijednost ugovorenih radova (bez PDV-a)
Petrinja	8	128	13.479.965,28 €
Glina	4	52	6.360.348,19 €
Topusko	2	26	3.392.207,61 €
Gvozd	2	26	3.181.195,21 €
Ukupno	16	232	26.413.716,29 €

Projektom „Uklanjanje i izgradnja zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima – II“, ukupne vrijednosti 18,3 milijuna eura, obuhvaćene su četiri višestambene zgrade sa ukupno 76 stambenih jedinica. Uz višestambene zgrade ugovorena je izgradnja 27 obiteljskih kuća, a na dan 31. prosinca 2023. u fazi izgradnje bilo je 16 kuća. Ukupna vrijednost ugovorenih sredstava 31. prosinca 2023. je 15,3 milijuna eura s PDV-om, a realizirano je 2,2 milijuna eura.

Pregled uklanjanja i izgradnje zamjenskih stambenih zgrada u vlasništvu RH

Lokacija zgrada	Broj zgrada	Broj stambenih jedinica	Vrijednost ugovorenih radova (bez PDV-a)
Glina	3	57	6.066.454,29 €
Gvozd	1	19	1.895.804,77 €
Ukupno	4	76	7.962.259,06 €

Pregled uklanjanja i izgradnje zamjenskih kuća u vlasništvu RH

Lokacija zgrada	Broj kuća	Vrijednost ugovora (bez PDV-a)
Glina	9	910.347,18 €
Donji Kukuruzari - Dvor	9	1.251.043,20 €
Hrvatska Kostajnica - Sunja	9	1.223.362,20 €
Ukupno	27	3.384.752,58 €

Istovremeno, projektom „Obnova obiteljskih kuća u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima“ ukupne vrijednosti 42,9 milijuna eura, obuhvaćena je obnova oko 500 obiteljskih kuća, od kojih je do 31. prosinca 2023. njih 117 u projektiranju, 289 kuća je u fazi nabave izvođenja radova, a ugovoreni su radovi za 103 kuće te su sve u fazi izvođenja radova. Ukupna vrijednost ugovorenih sredstava 31. prosinca 2023. je 17,9 milijuna eura s PDV-om, a realizirano je 5 milijuna eura.

Pregled broja kuća po fazi obnove te vrijednost ugovorenih radova na 31. prosinca 2023.

Faza obnove	Broj kuća	Vrijednost ugovora (bez PDV-a)
U radovima - Novska	10	839.439,30 €
U radovima – Petrinja I	11	877.812,58 €
U radovima – Petrinja II	10	1.086.804,99 €
U radovima - Sunja	13	1.088.053,75 €
U radovima - Glina	20	2.811.009,66 €
U radovima – Hrvatska Kostajnica	15	1.359.338,70 €
U radovima – Krnjak-Slunj-Vojnić	24	4.396.564,75 €
U projektiranju	117	
Nabava radova	289	
Ukupno	509	12.459.023,73 €

4.2. Stambeno zbrinjavanje putem APN-a

Temeljem Zakona o obnovi, uz prethodnu Odluku Vlade Republike Hrvatske, Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) je dana ovlast za gradnju višestambenih zgrada i stjecanje nekretnina za privremeni smještaj na potresom pogođenom području.

Stambeni fond na području Sisačko-moslavačke županije je značajno devastiran posljedicama petrinjskog potresa (oštećene su 2.442 stambene jedinice) stoga se s ciljem zaštite života i zdravlja ljudi, zaštite imovine te stvaranja uvjeta za uspostavu boljih uvjeta života pristupilo značajnom povećanju stambenog fonda, koji će se prvotno koristiti za privremeno stambeno zbrinjavanje potresom pogođenog stanovništva, a kasnije za značajno povećanje stambenog fonda.

Nakon prestanka potrebe za stambenim zbrinjavanjem na temelju Zakona o obnovi, a imajući u vidu buduću realizaciju velikih investicija i trenutnu migraciju radnog stanovništva zaposlenog na području Sisačko-moslavačke županije, planirana izgradnja značajnog stambenog fonda doprinijeti će revitalizaciji Sisačko-moslavačke županije kroz rješavanje stambenog pitanja mladih obitelji i deficitarnih kadrova, a posljedično i gospodarskom razvoju, povratku stanovništva i povećanju kvalitete života.

Na području Sisačko-moslavačke županije predviđena je gradnja ukupno 36 višestambenih zgrada s 666 stanova za čiju su izgradnju osigurana sredstva državnog proračuna u iznosu od oko 100 milijuna eura.

Od ukupno 36 zgrada, u Sisku će se graditi njih dvadeset, u Petrinji osam, u Topuskom dvije, a u Kutini, Jasenovcu, Glini, Sunji, Lekeniku i Hrvatskoj Kostajnici po jedna višestambena zgrada. Izgradnja prvih sedam zgrada u Sisku predviđa se krajem siječnja 2024. godine.

Do 31. prosinca 2023. APN je u suradnji s Ministarstvom proveo pripreme aktivnosti za osiguranje zemljišta koje su rezultirale sljedećim Odlukama Vlade Republike Hrvatske:

- 4. svibnja 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Novi Sisak, k.o. Sisak stari, k.o. Topusko, k.o. Glina, k.o. Jasenovac i k.o. Sunja, odnosno Odluku za izgradnju 11 građevina s ukupno 197 stanova.
- 28. lipnja 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Hrvatska Kostajnica, k.o. Kutina, k.o. Novi Sisak i k.o. Sisak Stari, odnosno Odluku za izgradnju devet građevina s ukupno 171 stanom.
- 27. rujna 2023. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Sisak Stari, k.o. Novi Sisak i k.o. Lekenik, odnosno odluku za izgradnju ukupno 8 građevina sa 152 stana.

- 13. prosinca 2023. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o određivanju Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama investitorom provedbe izgradnje višestambenih zgrada za privremeno zbrinjavanje u k.o. Petrinja odnosno odluku za izgradnju ukupno 8 građevina sa 152 stana.

Istovremeno, kroz mjeru stjecanja nekretnina za privremeni smještaj APN je zaključno s 31. prosinca 2023. zaprimio 632 iskaza interesa za prodaju nekretnina odnosno ponuda za prodaju nekretnina na području Sisačko-moslavačke županije.

Od navedene 632 ponude za prodaju nekretnina na području Sisačko-moslavačke županije, za njih 601 utvrđeno je da ne mogu biti predmet kupoprodaje. Za daljnje postupanje preostala je 31 ponuđena nekretnina za koje se provode potrebne radnje, a kupljeno je devet nekretnina.

Do 31. prosinca 2023. APN je za pripremne radnje izgradnje višestambenih zgrada i kupnju nekretnina utrošio ukupno 992.483,27 eura i ta su sredstva u potpunosti isplaćena iz državnog proračuna.

4.3. Stambeno zbrinjavanje u nekretninama u vlasništvu RH

Za potrebe privremenog stambenog zbrinjavanja tijekom izvještajnog razdoblja uređeno je ukupno 157 državnih stanova.

Njih 32 uređena su, opremljena i useljena od strane Sisačko-moslavačke županije. Najveći broj stanova uredilo i opremilo društvo Državne nekretnine d.o.o., njih 125 na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Karlovačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Krapinsko-zagorske županije.

Društvo Državne nekretnine d.o.o. započelo je pripremne radove krajem siječnja 2023. godine. Za sve postupke paralelno su se provodili postupci nabave roba, radova i usluga, a sve sukladno Pravilniku o provedbi postupaka nabave roba, usluga i radova za postupke obnove. Prvi ugovoreni izvođač građevinsko-obrtničkih radova uveden je u posao 1. ožujka 2023. Građevinsko-obrtničke radove izvodilo je sedam građevinskih tvrtki. Završetak radova bio je 28. lipnja 2023., a ukupna realizirana vrijednost radova, roba i usluga iznosila je 4,8 milijuna eura, od čega je vrijednost radova 3,9 milijuna eura, a roba i usluga 874 tisuće eura. Stanovi su u potpunosti namješteni i opremljeni.

Do 31. prosinca 2023. sklopljeno je 73 ugovora o najmu stana za privremeni smještaj stradalnika potresa, od čega je 68 obitelji useljeno u stanove na području Grada Zagreba, jedna obitelj u stan u Popovači, dvije obitelji u stanove u Karlovcu, jedna obitelj u stan u Zaprešiću i jedna obitelj u stan Velikoj Gorici.

Spomenimo i kako je temeljem Zaključka, neposredno nakon petrinjskog potresa, Vlada Republike Hrvatske na raspolaganje stavila 94 stana od kojih je do kraja izvještajnog razdoblja 22 korisnika stana svoj status reguliralo putem Zakona o stambenom zbrinjavanju na

potpomognutim područjima, odnosno koriste te stanove za trajno stambeno zbrinjavanje budući su u vrijeme potresa bili korisnici državnih nekretnina. U preostala 72 stana privremeno su smješteni korisnici koji su bili vlasnici nekretnina oštećenih u potresu i iste će koristiti do obnove vlastitih nekretnina.

Državni stanovi stavljani na raspolaganje

Tijelo	Broj stanova
Državne nekretnine d.d.	125
Sisačko-moslavačka županija	32
Ministarstvo (bivši SDUOSZ)	94
Ukupno	251

4.4. Financiranje najamnina zamjenskog smještaja i režijskih troškova

Do 31. prosinca 2023. kroz mjeru financiranja najamnine zbrinuto je 1.968 osoba za što je isplaćeno 13,84 milijuna eura te 711 tisuća eura na ime sufinanciranja režijskih troškova u zamjenskim stanovima. Sufinanciranje najamnine koristi 595 obitelji, od toga na području Sisačko-moslavačke županije 375 kućanstava, a na području Grada Zagreba 220 kućanstava.

Korisnicima u privremenom smještaju isplaćena je, sveukupno, u tri navrata jednokratna novčana pomoć i to 265 eura po osobi, a najviše do iznosa 1.327 eura po kućanstvu. Pomoć je primilo 8.795 građana za što je iz državnog proračuna isplaćeno ukupno 7,05 milijuna eura.

S danom 31. prosinca 2023. demobilizirani su Hostel Arena i Terme Jezerčica. U Hostel Arena tijekom 2023. boravilo je 154 korisnika dok ih je u Termama Jezerčica bilo smješteno njih 48. Svi korisnici koji ostvaruju pravo na obnovu zbrinuti su u drugi primjereniji oblik zamjenskog smještaja i to najčešće smještajem u obnovljene i opremljene državne stanove te kroz mjeru financiranja najamnine, a na razdoblje dok se njihovi domovi ne obnove.

4.5. Nabava mobilnih visoko energetske učinkovitih kuća

Radi privremenog stambenog zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica (kontejnera), Ministarstvo je pristupilo nabavi mobilnih energetski visoko učinkovitih kuća. Kuće se proizvode u dva modela, od 25 i 35 četvornih metara te su u potpunosti opremljene namještajem.

Pravo na privremeni smještaj u ove kuće ostvaruju korisnici mobilnih stambenih jedinica kojima obnova odnosno gradnja njihove kuće još nije završila, a ne žele napustiti svoju nekretninu i okruženje koje im je blisko. Kuće se koriste kao privremeni smještaj i onih korisnika kontejnera koji nemaju pravo na obnovu odnosno u trenutku potresa nisu imali vlastitu nekretninu, a boravili su u kontejnerskim naseljima.

Ministarstvo je za potrebe nabave mobilnih energetski visoko učinkovitih kuća ugovorilo izradu s tvrtkama Alu-forma d.o.o. i Jedinstvo Krapina d.o.o.

Do 31. prosinca 2023. društvo Alu-forma d.o.o. izradila je 100 kuća za što je isplaćeno 3.718.750,00 eura, dok je društvo Jedinstvo Krapina d.o.o. izradilo 25 kuća za što je isplaćeno 796.875,00 eura.

4.6. Gradnja drvenih kuća u svrhu proširenja kapaciteta domova za starije

Ministarstvo je u suradnji sa Sisačko-moslavačkom županijom pristupilo izgradnji ukupno 166 drvenih kuća: 57 u Petrinji, 74 u Glini i 35 u Sisku, koje su također namijenjene privremenom smještaju korisnika koji čekaju obnovu svojih vlastitih nekretnina. Kuće će se po okončanju obnove, odnosno po prestanku potrebe smještaja korisnika koji čekaju obnovu, koristiti za proširenje domova za starije i nemoćne.

Radove na izgradnji provodi Sisačko-moslavačka županija, a troškovi izgradnje i opremanja isplaćuju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Do 31. prosinca 2023. završeno je i opremljeno 74 drvenih kuća u naselju Banovi dvori u Glini te se pristupilo useljavanju prvih korisnika. Kuće u Petrinji grade se na dvije lokacije. Na lokaciji u Ulici Rudolfa Hercega do 31. prosinca 2023. godine napravljeno je 16 kuća, dok je na lokaciji Ulica Ive Maline 41 kuća stavljena pod krov te se dovršetak investicije očekuje u prvim mjesecima 2024. godine. Na lokaciji u Sisku do kraja 2023. godine izgrađeno je 17 kuća.

Do 31. prosinca 2023. utrošeno je za naselje u Glini ukupno 6.739.795,29 eura, za naselja u Petrinji 5.884.854,32 eura, a za naselje u Sisku 1.958.076,34 eura.

4.7. Stambeno zbrinjavanje – stanje na dan 31. prosinca 2023.

Do 31. prosinca 2023. zbrinuto je 1.171 osoba te su izuzeta 532 kontejnera. Svi zahtjevi koji su vezani za korisnike mobilnih stambenih jedinica prioritetno se rješavaju te se u najkraćem mogućem roku uvode u projektiranje i radove.

Zatvorena su sva klasična kontejnerska naselja na Banovini. Na području Siska ostale su još dvije modularne zgrade u Cvetkovićevoj i Fistrovićevoj ulici u kojima je još smješteno 47 osoba. U tijeku su radovi na izgradnji privremenog smještaja u Sisku postavljanjem visoko montažnih energetskih kuća te će se po završetku istih korisnici smješteni u navedenim modularnim zgradama preseliti u adekvatniji smještaj.

Od ukupno 2.205 individualnih mobilnih stambenih jedinica koji se nalaze uz oštećene kuće, a u kojima je bilo smješteno 6.122 korisnika do 31. prosinca 2023. izuzeto je 267 individualnih mobilnih stambenih jedinica te je zbrinut 751 korisnik.

5. FINANCIRANJE PROVEDBE ZAKONA

Provedba Zakona o obnovi financira se sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske, sredstvima proračuna Grada Zagreba i Krapinsko-zagorske županije te sredstvima iz drugih izvora pribavljenim sukladno posebnim propisima i drugim oblicima financiranja.

Sredstva za popravak konstrukcije obiteljskih kuća, poslovnih, stambeno-poslovnih i višestambenih zgrada, gradnju višestambenih zgrada, stambeno-poslovnih zgrada te gradnju i opremanje zamjenskih obiteljskih kuća koje su neuporabljive odnosno privremeno neuporabljive, uključujući i cjelovitu obnovu pojedinačno zaštićenog kulturnog dobra, za područje Grada Zagreba i Krapinsko-zagorske županije osigurava Republika Hrvatska u državnom proračunu u visini od 80 %, a Grad Zagreb i Krapinsko-zagorska županija u visini od 20 % za nekretnine na svojim područjima.

S obzirom na to da je Vlada Republike Hrvatske područje Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije proglasila područjem katastrofe, konstrukcijska obnova na tim područjima osigurava se u stopostotnom iznosu iz državnog proračuna. Uklanjanje zgrada koje su izgubile svoju mehaničku otpornost i stabilnost u toj mjeri da su urušene ili da njihova obnova nije moguća, a koje se uklanjaju na temelju Zakona o obnovi financira se sredstvima državnog proračuna.

Hrvatski sabor donio je na sjednicama 7. lipnja i 27. listopada 2023. Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Izmjene i dopune). Navedeni dokumenti objavljeni su u „Narodnim novinama“, broj 63/23 dana 12. lipnja i broj 129/23 dana 31. listopada 2023.

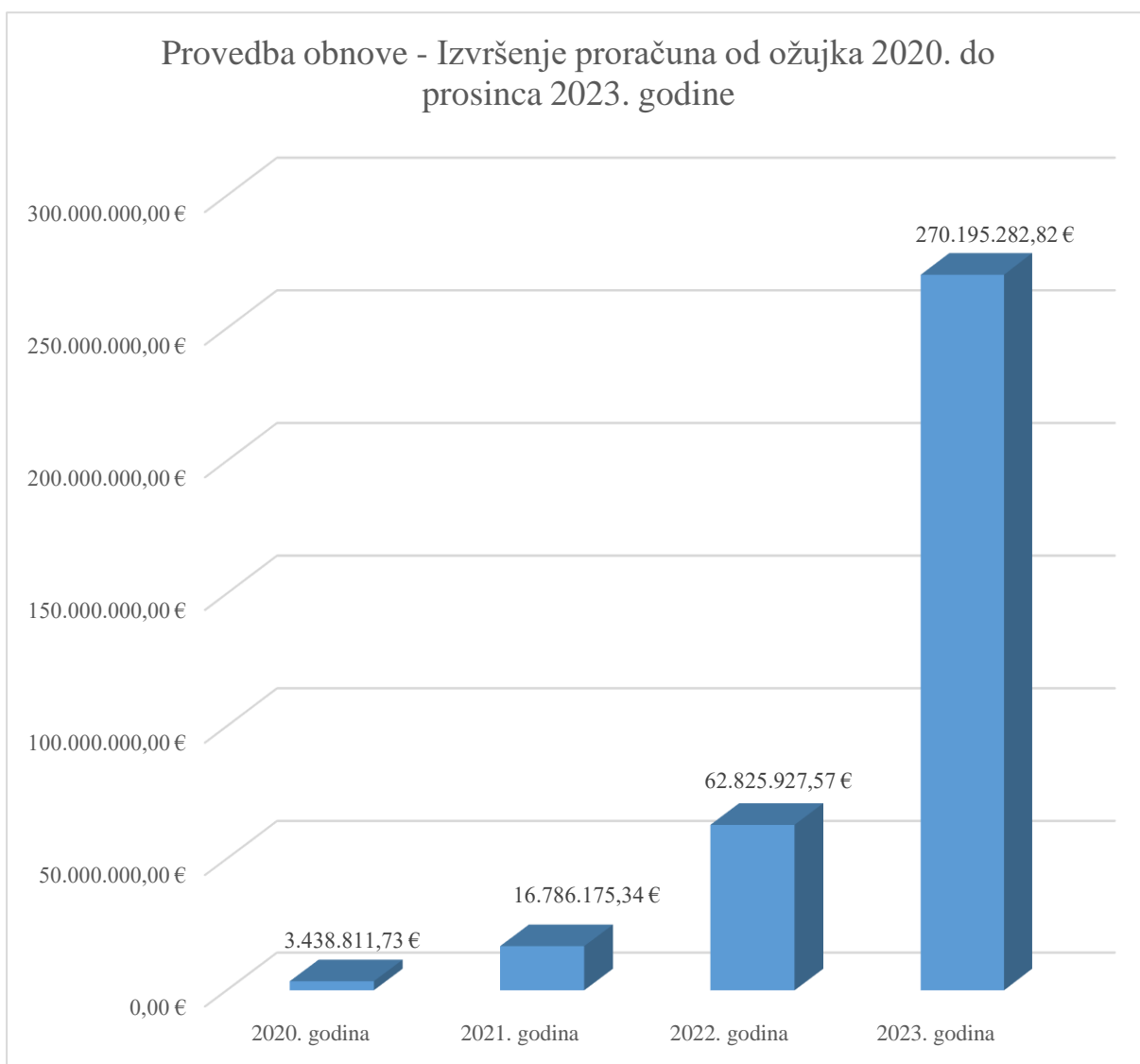
Novi zakonodavni okvir i spajanje triju tijela omogućili su ubrzanje obnove te je Ministarstvo planiralo povećanje proračuna za obnovu u iznosu od 19,74 milijuna eura. Navedenim Izmjenama i dopunama i preraspodjelama državnog proračuna za 2023. godinu izvorni plan po navedenim aktivnostima od 300,28 milijuna eura povećan je na 320,02 milijuna eura za provedbu obnove:

- obnova na području Grada Zagreba i Krapinsko-zagorske županije
 - 97.395.883 eura
- obnova na području Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije
 - 175.139.615 eura
- financiranje zamjenskog smještaja na područjima pogođenim potresom
 - 27.805.741 eura
- projekt obnove nakon potresa - Zajam broj 9127-HR
 - 19.674.617 eura

Od početka provedbe u 2020. godini kada su isplaćivane novčane naknade za nekonstrukcijsku obnovu do 31. prosinca 2023. ukupno je na obnovu utrošeno 353,25 milijuna eura. Od navedenoga iznosa 270,20 milijuna eura odnosno 76,49 % realizirano je u izvještajnom razdoblju.

Pregled isplaćenih sredstava za obnovu od ožujka 2020. do prosinca 2023.

Razdoblje	Izvršenje
2020. godina	3.438.811,73 €
2021. godina	16.786.175,34 €
2022. godina	62.825.927,57 €
2023. godina	270.195.282,82 €
Ukupno od travnja 2020. do prosinca 2023.	353.246.197,46 €

6. EUROPSKI I MEĐUNARODNI IZVORI FINANCIRANJA

6.1. Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Izmjenom Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. osigurana su značajna sredstva iz EU fondova za sanaciju posljedica potresa na području Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije. Dana 26. svibnja 2021. i 25. listopada 2022. potpisani su ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte:

1. Obnova obiteljskih kuća u vlasništvu Republike Hrvatske na potresom pogođenim područjima
2. Uklanjanje i izgradnja zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima - I
3. Uklanjanje i izgradnja zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima – II.

Prvi Projekt, ukupne vrijednosti 42,9 milijuna eura, obuhvaća obnovu oko 500 obiteljskih kuća u vlasništvu Republike Hrvatske na potresom pogođenim područjima, dok drugi Projekt, ukupne vrijednosti 46,2 milijuna eura i treći Projekt, ukupne vrijednosti 18,3 milijuna eura obuhvaćaju uklanjanje i izgradnju zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu Republike Hrvatske na potresom pogođenim područjima, odnosno, izgradnju 20 višestambenih zgrada s ukupno 308 stana te izgradnju oko 60 obiteljskih kuća. Bespovratna sredstva za ova tri projekta odobravaju se u visini od 95 % vrijednosti projekata, dok nacionalno učešće iznosi 5 % ukupne vrijednosti projekata.

Izvršenje ovih projekata uključeno je u statistiku provedbe stambenog zbrinjavanja.

6.2. Fond solidarnosti Europske unije (FSEU)

Republici Hrvatskoj je temeljem zahtjeva Vlade Republike Hrvatske, odobreno ukupno 1,003 milijardi eura pomoći iz Fonda solidarnosti Europske unije (dalje: FSEU) za sanaciju šteta nastalih potresom. Od toga za zagrebački potres 683,7 milijuna eura a za petrinjski potres 319,2 milijuna eura.

Rok iskorištenja sredstava bio je od 18 mjeseci od isplate punog iznosa pomoći, tj. do 17. lipnja 2022. godine. Uz kvalitetnu pripremu Vlade Republike Hrvatske te uvažavajući specifične okolnosti i progresivne štete, rok za korištenje sredstava FSEU za zagrebački potres je produljen.

Naime, prvotno zadani rok bio bi izazovan za provedbu i u stabilnim situacijama međutim, pandemija COVID-19 te serija novih potresa s još razornijim učinkom i progresivnim štetama na već pogođenom području uvelike su usporili provedbu što je potaknulo hrvatske institucije na dodatnu analizu progresivne štete i traženje produljenje roka provedbe. Europska komisija

je uvažila argumentaciju Republike Hrvatske i produljenje roka provedbe, odnosno izjednačila s rokom provedbe za petrinjski potres, tj. do 30. lipnja 2023. godine.

Dodijeljena sredstva FSEU namjenski se koriste za:

- vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture u ključnim sektorima
- financiranje službi spašavanja te osiguranje privremenog smještaja i osnovnih životnih potreba pogođenih stanovnika
- osiguranje preventivne infrastrukture i mjera zaštite kulturne baštine i
- čišćenje pogođenih područja i sprečavanje erozije tla.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je kao Nacionalno koordinacijsko tijelo održavalo redovitu komunikaciju svih sudionika te je uspostavio online platformu za izvještavanje o provedbi financijskog doprinosa, kako bi se proces odvijao što jednostavnije i efikasnije. U cilju efikasnijeg praćenja provedbe i ubrzanja apsorpcije sredstava FSEU-a, održavani su i koordinacijski sastanci u Vladi Republike Hrvatske koje je vodio predsjednik Vlade Republike Hrvatske s čelnicima Tijela odgovornih za provedbu – resornih ministarstava, županija i Grada Zagreba, što je u konačnici rezultiralo apsorpcijom ukupnog dostupnog financijskog doprinosa. Uz komunikaciju na razini države, Republika Hrvatska je imala veliku podršku i pomoć predstavnika nadležnih službi Europske komisije.

Premda je FSEU izvorno namijenjen za financiranje vraćanja u stanje prije potresa, Republika Hrvatska se odlučila na provođenje radova konstrukcijske i cjelovite obnove, kako bi udovoljili suvremenim zahtjevima te naraštajima koji dolaze ostavili sigurnije, energetske učinkovite i otporne zgrade po načelu „obnoviti bolje“ (eng. *bulid back better*).

Takav pristup podrazumijeva da se pristupilo poboljšanju temeljnih zahtjeva građevina u odnosu na izvorno stanje prije potresa, no FSEU doprinosi troškovima obnavljanja samo do procijenjenog troška za vraćanje u prijašnje stanje dok se poboljšice financiraju iz drugih izvora.

Ovakva obnova uključuje saniranje nastalih oštećenja, povećanje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade – posebno povećanje otpornosti na potres, povećanje energetske učinkovitosti i korištenje OIE, energetske uštede, smanjenje emisije CO₂, dugoročno smanjenje troškova održavanja, povećanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta te povećanje sigurnosti od požara.

Financiranje cjelovite obnove osigurano je stapanjem FSEU i Mehanizma za oporavak i otpornost te, po potrebi, financiranje iz državnog proračuna i drugih izvora.

Tijekom izvršenja financijskog doprinosa iz FSEU preko 600 korisnika provodilo je 1310 ugovora na kojima su angažirane 309 građevinskih tvrtki. Na obnovi projekata financiranih iz FSEU ukupno je bilo angažirano preko 10.500 građevinskih radnika.

Zahvaljujući intenzivnim naporima Vlade Republike Hrvatske, nadležnih ministarstava, županija i Grada Zagreba kao i čitave stručne operative: projekatanta, nadzornih inženjera i izvođača sva sredstva osigurana za obnovu iz FSEU-a u cijelosti su iskorištena.

U okviru FSEU-a ukupno je verificirano 1,55 milijardi eura prihvatljivog troška, odnosno 155% ukupno dodijeljene alokacije, od čega je za zagrebački potres 928,41 milijuna eura, a za petrinjski 624,80 milijuna eura.

Sredstva su utrošena za obnovu:

- 163 škola i vrtića te 26 fakulteta,
- 17 bolnica i 45 drugih zdravstvenih ustanova,
- 293 zgrade kulture i kulturne baštine,
- 600 km prometnica, 77 mostova, 6 km tramvajske pruge,
- 28 km nasipa i obaloutvrda, 100 km mreže vodoopskrbe i odvodnje,
- sanirano je 217 klizišta i 108 urušenih vrtača.

U okviru FSEU objavljena su 43 javna poziva te jedna Jednostavna izravna dodjela. Ukupna vrijednost 1.310 projekata iznosi 3,35 milijardi eura od čega je 930 završeno.

Započeti projekti cjelovite obnove javnih zgrada završit će se sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. za što je osigurano 1,470 milijarde eura.

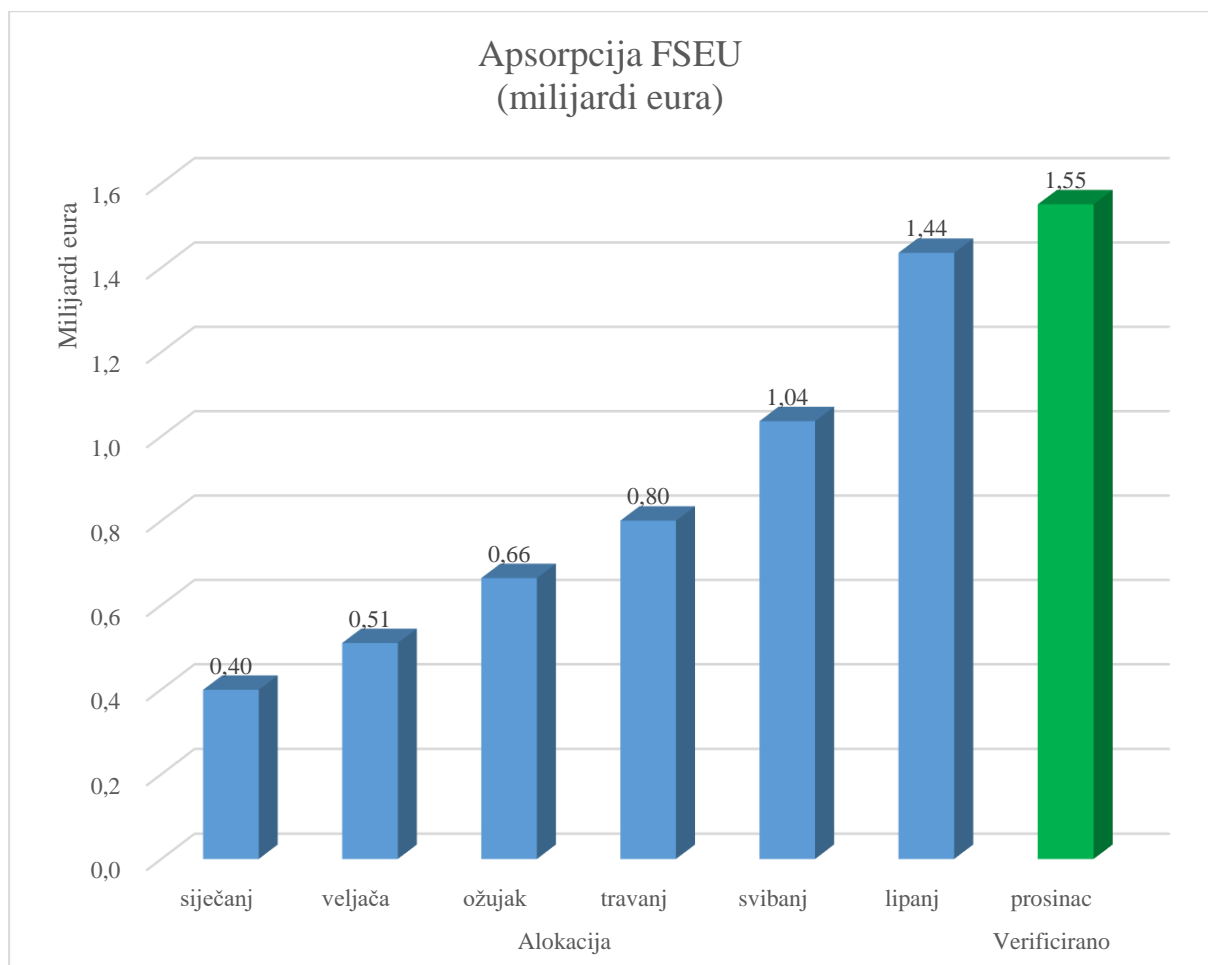
Temeljem Uredbe Vijeća (EZ) 2012/2002 Republika Hrvatska je dužna podnijeti Europskoj komisiji Izvješće o izvršenju financijskog doprinosa iz FSEU. Izrada izvješća i za zagrebački i za petrinjski potres je u visokoj fazi gotovosti. Riječ je o opsežnoj dokumentaciji koja će uz podatke o izvršenju financijskog doprinosa sadržavati i preporuke te prijedloge za daljnje korištenje sredstava FSEU-a.

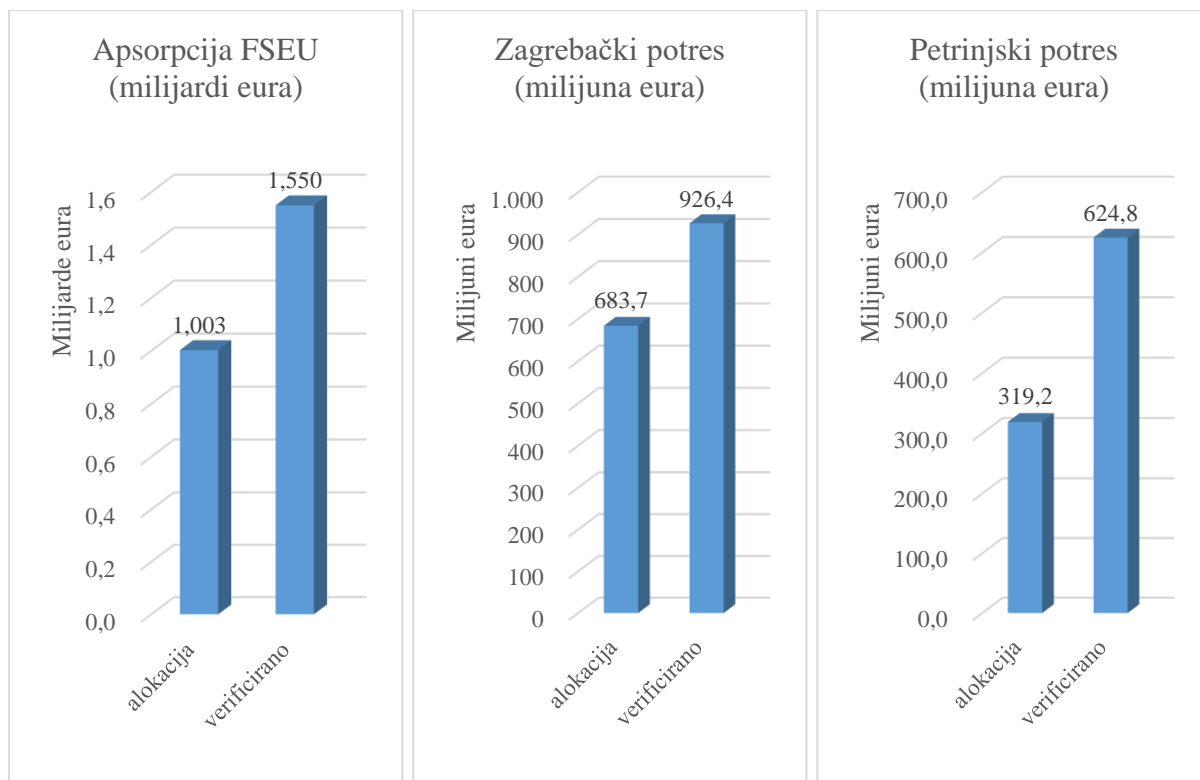
Temeljem stečenog iskustva, odnosno specifičnim okolnostima u kojima su se potresi dogodili u Hrvatskoj te razmjerom štete i izazovima s kojima je Republika Hrvatska bila suočena tijekom razdoblja provedbe, u sklopu izvješća o izvršenju financijskog doprinosa FSEU, Hrvatska će uputiti prijedloge Europskoj Komisiji za dopunu FSEU uredbe i provedbu na način da se:

- razmotre specifične situacije katastrofe odnosno izvanrednog stanja na prilagođeni način, odnosno da prilagode mehanizmi rješavanja i reakcije ovisno o događaju
- rok provedbe definira uzimajući u obzir specifičnost i lokaciju katastrofe, kao i razmjer štete
- uvede mogućnost financiranja svih aktivnosti koje će doprinijeti otpornosti na klimatske promjene i buduće prirodne katastrofe, a ne samo vraćanja u ispravno radno stanje

- proširi obuhvat prihvatljivosti troškova FSEU-a na način da se osim prihvatljivih operacija u obzir uzme i potreba za obnovom socijalne infrastrukture, zgrada interventnih službi čije je funkcioniranje nužno za povratak u normalne životne uvjete
- osigura veći fond sredstava te prilagodba aktualnom stanju s obzirom na rastuću nestabilnost, a kako bi se u situacijama koje ugrožavaju ljudske živote i ekonomiju moglo promptno reagirati u cilju zaštite ljudskih života
- predlaže se razmotriti suradnju u okviru postojećih ili novih mehanizama, primjerice formiranjem timova za reakciju koji bi na poziv EK asistirali državi članici pogođenoj katastrofom.

S ciljem informiranja javnosti o tome na što su utrošena sredstva za obnovu iz FSEU-a izrađen je promotivni film pod nazivom „Fond solidarnosti EU u Hrvatskoj – Obnova nakon potresa i ulaganje u budućnost”. Izradu filma iniciralo je, naručilo i koordiniralo Ministarstvo u svojstvu Nacionalnog koordinacijskog tijela. Film je poslan svim medijskim kućama te objavljen na YouTube kanalu Ministarstva ([FOND SOLIDARNOSTI EU U HRVATSKOJ: Obnova nakon potresa i ulaganje u budućnost](#)).

6.3. Nacionalni program oporavka i otpornosti (NPOO)

U okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (u daljnjem tekstu: NPOO) u sklopu inicijative C6.1 Obnova zgrada te REPowerEU komponente C7.2. Energetska obnova zgrada, planirane su reforme i investicije koje podupiru proces obnove i dekarbonizaciju.

U okviru investicije C7.2 I2 (u inicijalnom NPOO-u C.6.1. R1-I2) „Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom“, dodatkom NPOO-a predviđeno je 1,52 milijardi eura za sveobuhvatnu obnovu višestambenih zgrada i zgrada u javnom sektoru oštećenih u potresu, od čega je 1,470 milijardi eura namijenjeno za javne zgrade, a 54,5 milijuna eura za višestambene zgrade. Navedenim sredstvima obnoviti će se najmanje 674.845 m² višestambenih zgrada i zgrada u javnom sektoru oštećenih u potresu.

6.4. Zajam Svjetske banke

Kada je riječ o međunarodnim financijskim institucijama, Republika Hrvatska sklopila je u srpnju 2020. godine Ugovor o zajmu s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj za projekt obnove nakon potresa i jačanja pripravnosti javnog zdravstva. Ukupna vrijednost zajma iznosi 200 milijuna USD, od čega je 180 milijuna USD namijenjeno za oporavak i obnovu nakon potresa, 15 milijuna USD za nadzor i pripravnost javnog zdravstva, te 5 milijuna USD za upravljanje projektom.

U okviru zajma Svjetske banke provode se sljedeći projekti:

KBC Zagreb – Rebro Faza III

Zaključno s 31. prosincem 2023., za izgradnju nove bolničke zgrade, otvorene garaže i pristupne ceste u sklopu projekta KBC Zagreb – Rebro Faza III izrađeni su svi glavi projekti te je sada u tijeku postupak ishoda građevinske dozvole s očekivanim izdavanjem građevinske dozvole početkom siječnja 2024. Paralelno s ovim postupkom dovršavaju se izvedbeni projekti, a planirani rok njihove isporuke je veljača 2024. Postupak nabave radova je u tijeku; provedena je prva faza nabave, tzv. pretkvalifikacijski stupanj, dok je za drugu fazu u tijeku priprema natječajne dokumentacije. U tijeku su također postupci nabava usluga nadzora i upravljanja projektom; zaprimljeni su iskazi interesa te sada kreće faza zaprimanja i ocjene tehničkih i financijskih ponuda. Početak radova se očekuje u lipnju 2024. godine uz očekivano trajanje od 26 mjeseci međutim, bit će omogućen dovršetak po sekcijama pa se za bolničku zgradu dovršetak očekuje u roku od 21 mjesec od početka radova

Sa svim pratećim uslugama koje su trenutno ugovorene, trenutna vrijednost ovog projekta je 4,7 milijuna eura od čega je realizirano 2,9 milijuna eura, međutim sve troškovno značajne aktivnosti (radovi, usluge nadzora i upravljanja projektom) se tek imaju za ugovoriti.

Pedijatrijska hematologija i onkologija

Na projektu nastavka izgradnje odjela pedijatrijske hematologije i onkologije u tijeku je izvođenje radova. Datum početka radova bio je 4. rujna 2023., a završetak je planiran za 4. svibnja 2024. godine. Aktivnosti se trenutno odvijaju sukladno vremenskom planu uz blago kašnjenje uzrokovano određenim neusklađenostima u projektnoj dokumentaciji kao i nedostacima iz prethodne faze izgradnje te se s obzirom na navedeno može očekivati produljenje roka dovršetka kao i manje povećanje ugovorene vrijednosti zbog dodatnih radova potrebnih za postizanje funkcionalnosti budućeg odjela. Ugovorena je i usluga stručnog nadzora te se ova aktivnost odvija paralelno s izvođenjem radova.

Ukupna vrijednost ugovorenih radova i usluga je 4,8 milijuna eura te je do kraja 2023. godine realizirano 0,4 milijuna eura.

Srednja strukovna škola Petrinja

Projekt je u fazi izvođenja radova. Ugovor o radovima je sklopljen 21. prosinca 2022. te je u provedbi. Definiran je datum početka za sve radove kao 11. siječnja 2023., dok su inicijalni datumi završetka za samostalnu uporabnu cjelinu (SUC1) bili 11. rujna 2023. odnosno za SUC2 11. siječnja 2024. S obzirom na određene otežavajuće okolnosti koje su se dogodile tijekom izvođenja radova, period za izvođenje radova je bilo potrebno produljiti te je isti prvotno produljen za SUC1 do 28. prosinca 2023. međutim, izvođač je u međuvremenu potraživao

dodatno produljenje roka dovršetka budući da je zbog određenih neusklađenosti u projektnoj dokumentaciji potrebno ishoditi izmjenu i dopunu građevinske dozvole pa je stoga za očekivati dodatno produljenje trajanja radova. Usluge stručnog nadzora i upravljanja projektom se provode paralelno s izvođenjem radova.

Ukupna vrijednost ugovorenih radova i usluga je 9,8 milijuna eura te je do kraja 2023. godine realizirano 5,1 milijun eura. Uz navedene radove i usluge, u sklopu ovog projekta provodi se i nabava opreme za novu školu i dvoranu. Ovaj postupak nabave podijeljen je u 4 grupe te su za dvije grupe sklopljeni ugovori dok se za preostala dva trenutno dovršava postupak nabave.

Zgrada medicine rada Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (Nazorova 53)

Za ovaj projekt je u tijeku ishođenje građevinske dozvole s očekivanim izdavanjem tijekom siječnja 2024. Izrađen je glavni projekt u cijelosti te se trenutno dovršavaju izvedbeni projekti nakon čega slijedi nabava radova. Paralelno s dovršetkom projektne dokumentacije priprema se natječajna dokumentacija za nabavu radova dok je dokumentacija za nabavu usluga nadzora i upravljanja projektom pripremljena te se tijekom siječnja očekuje pokretanja postupaka nabava. Očekivani početak radova je u svibnju 2024. godine uz očekivano trajanje od 15 mjeseci.

Ukupna vrijednost ugovorene usluge projektiranja, koja je trenutno jedina ugovorena, je 330 tisuća eura od čega je do 31. prosinca 2023. realizirano 230 tisuća eura.

Nadalje, na zahtjev Sisačko-moslavačke županije odustalo se od daljnje provedbe projekta *Srednja ekonomska škola Sisak* iz sredstava Zajma. Razlog za odustajanje su ekstenzivni zahtjevi okolišnih i društvenih aspekata provedbe projekta od strane Svjetske banke, temeljem okolnosti da je zemljište je do 1976. korišteno kao odlagalište otpada. S obzirom na nepoznat obuhvat potencijalne remedijacije tla i time nepoznatog utjecaja na vremenski i financijski obuhvat provedbe projekta, Sisačko-moslavačka županija je odustala od daljnje provedbe ovog projekta.

Umjesto daljnje provedbe projekta *Srednja ekonomska škola Sisak*, Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je provedbu i financiranje iz sredstava Zajma projekata izgradnje novog Studentskog doma u Petrinji i projekt rekonstrukcije zgrade A Fakulteta elektrotehnike i računarstva (FER) u Zagrebu.

Studentski dom Petrinja

Izgradnja novog studentskog doma u Petrinji je novopredloženi projekt od Ministarstva znanosti i obrazovanja. Projekt je službeno nominiran u rujnu 2023. te je od tada, iako još nije službeno odobren od strane Svjetske banke, preuzeta provedba tog projekta u sklopu ovog Zajma. Za izgradnju novog doma prethodno je izrađena projektna dokumentacija na razini

glavnog projekta te je ishođena građevinska dozvola. Tijekom ovog razdoblja izrađen je i izvedbeni projekt te je u pripremi natječajna dokumentacija za nabavu radova. Paralelno će se provesti i nabava usluga nadzora, a početak radova se očekuje u svibnju 2024. godine.

Fakultet elektrotehnike i računarstva

Projekt rekonstrukcije zgrade FER-a je također novopredloženi projekt Ministarstva znanosti i obrazovanja, a u sklopu ovog Zajma kao prihvatljiva aktivnost identificirana je izrada projektne dokumentacije. Preduvjet za početak provedbe ovog projekta u sklopu Zajma je bilo ishođenje lokacijske dozvole na temelju idejnog projekta koji je prethodno izrađen. Lokacijska dozvola je uspješno ishođena u prosincu 2023. te sada slijedi sljedeća faza izrade projektne dokumentacije, koja se odnosi na izradu glavnog i izvedbenog projekta te ishođenje građevinske dozvole. U tijeku je priprema natječajne dokumentacije za usluge projektiranja.

7. ANALIZA UČINAKA I STANJA

Tijekom 2023. godine dinamika obnove se značajno ubrzala. Dovršeni su brojni projekti obnove kako privatnih zgrada i kuća tako i javnih zgrada te prometne i komunalne infrastrukture.

Reorganizacijom rada ustrojstvenih jedinica nadležnih za provedbu obnove te unaprjeđenjem ljudskih kapaciteta, kao i kontinuiranim praćenjem rezultata rada, postignut je značajan napredak u rješavanju pristiglih zahtjeva za obnovom. U 2023. godini doneseno je 3.756 akata kojima su podnositelji zahtjeva ostvarili pravo na obnovu, čime je ostvaren napredak u donošenju pozitivnih akata za 48 % u odnosu na prethodnu godinu.

U izvještajnom razdoblju bilježi se značajan napredak i kod isplata novčanih pomoći za obnovu.

Za konstrukcijsku obnovu je tijekom 2023. godine izvršeno 671 isplata s ukupnim iznosom od 99,2 milijuna eura, što je 21 puta više od ukupnog broja isplata i ukupno isplaćenog iznosa u 2022. godini. Taj trend prate i isplate novčanih pomoći za nekonstrukcijsku obnovu gdje je tijekom 2023. godine izvršeno 1.879 isplata te je isplaćeno 16,5 milijuna eura što je 60 % veći iznos od ukupno isplaćenog iznosa u 2022. godini.

Jedan od ključnih pokazatelja ubrzanja obnove svakako je podatak da je od početka provedbe u 2020. godini, kada su isplaćivane novčane naknade za nekonstrukcijsku obnovu, do 31. prosinca 2023. ukupno na obnovu privatne imovine utrošeno 353,25 milijuna eura. Od navedenoga iznosa 270,2 milijuna eura odnosno 76,49 % realizirano je u 2023. godini.

Istovremeno, po modelu novčane pomoći koja je uvedena novim zakonom (tzv. samoobnove) gdje se sva sredstva potrebna za obnovu uplaćuju unaprijed na zasebne račune građana, do 31. prosinca 2023. za obnovu je na 547 posebnih računa građana isplaćeno 41 milijuna eura.

Značajan porast zabilježen je i u pripremi te objavi postupaka nabave za radove i usluge u obnovi pa je tako tijekom 2023. godine pokrenuto 313 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti 225,2 milijuna eura koje obuhvaćaju 11.711 različitih radova i usluga potrebnih za provedbu obnove na potresom pogođenim područjima.

Uz obnovu od potresa paralelno se provode aktivnosti vezane uz stambeno zbrinjavanje potresom pogođenog stanovništva. Stanovnici su neposredno nakon potresa smješteni u kontejnere koji su zbog protoka vremena postali neadekvatni za smještaj. Temeljem Vladinog Programa zbrinjavanja korisnika mobilnih stambenih jedinica iz veljače 2023. godine zatvorena su sva kontejnerska naselja na Banovini te je omogućen kvalitetniji i primjereniji smještaj stanovnika koji borave u kontejnerima ili nekom drugom vidu zamjenskog smještaja, a domovi im još nisu obnovljeni. Zamjenski smještaj osiguran je kroz 11 modela stambenog zbrinjavanja.

S ciljem privremenog zbrinjavanja stanovništva na potresom pogođenom području, uz obnovu oštećenih zgrada i kuća, novim zakonskim rješenjem iz veljače 2023. godine omogućena je gradnja ukupno 36 zgrada s ukupno 666 stanova od kojih će njih 20 biti u Sisku, 8 u Petrinji, 2 u Topuskom te po jedna zgrada u Glini, Lekeniku, Kutini, Jasenovcu, Sunji i Hrvatskoj Kostajnici. Izgradnja se u potpunosti financira sredstvima državnog proračuna za što je osigurano 100 milijuna eura. Početak izgradnje na svim lokacijama očekuje se u prvom kvartalu 2024. godine.

Pored ovih zgrada na području Sisačko-moslavačke županije gradi se i 12 zgrada financiranih EU sredstvima u sklopu Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014.-2020. dok je njih 8 u Petrinji i četiri u Glini završeno i useljeno krajem 2023. godine.

U cilju stambenog zbrinjavanja uređeno je i dano na raspolaganje 157 državnih stanova.

Ujedno, završena je gradnja 131 drvene kuće u Petrinji i Glini, a radovi u tijeku su na još 35 kuća u Sisku, a u koje će se također smještati korisnici koji čekaju obnovu svojih domova a borave u kontejnerima. Izrađene su prve energetski visoko učinkovite mobilne kuće za privremeni smještaj korisnika kontejnerskog smještaja.

Vlada Republike Hrvatske kontinuirano radi i na tome da olakša troškove života stanovnika Banovine, pa su tako odlukama Vlade Republike Hrvatske osigurane subvencije za toplinsku i električnu energiju, besplatan prijevoz vlakom, uz besplatnu vožnju autocestom, a jednako tako i otpisivanje potraživanja kada je riječ o pristojbama. Uvedene su subvencije za režijske troškove, a sufinancira se najamnina i trajnog i privremenog smještaja.

Vlada Republike Hrvatske je za obnovu osigurala dvije i pol milijarde eura europskih sredstava, pa je tako iz Fonda solidarnosti EU osigurano 1,003 milijarde eura, a iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti osigurano još 1,55 milijardi eura. Dosad je utrošeno 2,2 milijarde eura za obnovu i revitalizaciju, a kombinacijom europskih i nacionalnih sredstava sve zajedno angažirat će se 3,3 milijarde eura za proces obnove javne imovine Zagreba i Banovine.

Pozitivni pokazatelji u obnovi javnih zgrada jasno su vidljivi obzirom da su sva dodijeljena sredstava iz FSEU-a iskorištena u cijelosti, a projekti cjelovite obnove se nastavljaju provoditi iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

8. ZAKLJUČAK

Nakon novog zakonodavnog okvira u veljači 2023., proces obnove je strukturiran, zakonski, financijski i operativno. Obnova ima svoju dinamiku koja dolazi u onu fazu gdje su dobro vidljivi i opipljivi njezini rezultati.

Povećanjem kapaciteta i kvalitetnijom organizacijom na poslovima obnove ubrzala se provedba obnove, što se očituje u značajnom povećanju broja donesenih akata, provedenih postupaka nabave i izvođenju radova odnosno otvaranju novih gradilišta.

Govoreći o razmjerima obnove Banovine i Zagreba, radi se o povijesnoj obnovi zgrada ali i revitalizaciji potresom pogođenog područja. Republika Hrvatska je odbila povrat u prijašnje stanje te se odlučila na strateški koncept visokog protupotresnog suvremenog standarda i konstrukcijske obnove koji jest nešto sporiji i skuplji, ali je dugoročno sigurniji i isplativiji.

Završeni su radovi obnove na 10.417 obiteljskih kuća i zgrada, a u obnovi je 1.114 gradilišta privatnih zgrada i kuća.

Uz organiziranu obnovu, regulatornim izmjenama unaprijedio se proces samoobnove koji se u kratkom vremenu pokazao iznimno prihvatljivim modelom od strane korisnika te je u 2023. godini isplaćeno 125,7 milijuna eura novčanih pomoći što je pet puta veći iznos u odnosu na ukupno ostvarenje od početka obnove do 31. prosinca 2022. godine.

Iznimni rezultati očituju se i u obnovi zgrada javne namjene i infrastrukture za čiju je obnovu osigurano 1,003 milijardi eura iz FSEU. Tijekom izvršenja financijskog doprinosa preko 600 korisnika provodilo je 1.310 projekata na kojima je angažirano 309 građevinskih tvrtki i preko 10.500 građevinskih radnika.

Zahvaljujući intenzivnim naporima Vlade Republike Hrvatske, nadležnih ministarstava, županija i Grada Zagreba kao i čitave stručne operative: projektanata, nadzornih inženjera i izvođača sva sredstva osigurana za obnovu iz FSEU-a u cijelosti su iskorištena.

U okviru FSEU-a ukupno je verificirano 1,55 milijardi eura prihvatljivog troška, odnosno 155% ukupno dodijeljene alokacije, od čega je za zagrebački potres 928,41 milijuna eura, a za petrinjski 624,80 milijuna eura.

Sredstva su utrošena za obnovu: 163 škola i vrtića, 26 fakulteta, 17 bolnica i 45 drugih zdravstvenih ustanova, 293 zgrade kulture i kulturne baštine, 600 km prometnica, 77 mostova, 6 km tramvajske pruge, 28 km nasipa i obaloutvrda, 100 km mreže vodoopskrbe i odvodnje, a sanirano je 217 klizišta i 108 urušenih vrtača.

Kombinacijom europskih i nacionalnih sredstava provest će se projekti obnove javne imovine ukupne vrijednosti 3,3 milijarde eura, a na obnovu Zagreba i Banovine dosad je utrošeno sveukupno 2,2 milijarde eura.

U cilju transparentnijeg i preglednijeg praćenja obnove, Ministarstvo je internim resursima u svibnju 2023. godine izradilo mrežnu aplikaciju koja na jednom mjestu pruža sve informacije o trenutnom statusu obnove privatnih zgrada i kuća.

Aplikacija sadrži popis svih lokacija za koje je zatražena obnova, a moguće ih je pretraživati po adresi i OIB-u podnositelja zahtjeva. Odabirom pojedine adrese prikazuje se trenutni status obnove za svaki zaprimljeni zahtjev za obnovu uz grafički prikaz na statusnoj traci koji prikazuje trenutnu fazu u kojoj se nalazi pojedini zahtjev.

Uz prikaz geografskih lokacija privatnih nekretnina na interaktivnoj karti, omogućen je i prikaz lokacija javnih zgrada i infrastrukture čija je obnova financirana sredstvima FSEU-a.

Aplikacija je dostupna na: <https://obnova.mpgi.hr/>

